

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΙΤΗΤΩΝ

ΜΕΤΡΟ 14 «Καλή διαβίωση των ζώων - Αιγοπροβάτων» Γ' ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

ΠΡΟΣΟΧΗ! Πρόνοιες της παρούσας έκδοσης του εντύπου δυνατόν να διαφοροποιηθούν κατόπιν τροποποιήσεων στους κοινοτικούς κανονισμούς, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 και κατόπιν περαιτέρω διευκρινίσεων.
Τυχόν αναθεωρημένη έκδοση του εγγράφου θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ: www.capo.gov.cy.

Λόγω της λήψης εκτάκτων μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας του Covid -19, πρόνοιες του παρόντος εγγράφου δυνατόν να τροποποιηθούν στην εφαρμογή τους ανάλογα. Σχετική ενημέρωση θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ.

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2014 - 2020**

Μάιος 2020

ΠΑΑ 2014 - 2020, Μέτρο 14, Έκδοση 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	3
2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.....	4
3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ	4
4. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.....	5
5. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	5
6. ΟΡΙΣΜΟΙ.....	6
7. ΕΝΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ	6
8. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΙΤΗΤΕΣ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ	7
9. ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	8
10. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ.....	12
11. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.....	17
12. ΥΨΟΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	17
13. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ	17
14. ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ	18
15. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	19
16. ΠΡΟΦΑΝΗ ΣΦΑΛΜΑΤΑ	20
17. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ	20
18. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΣΗΣ.....	21
19. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	23
20. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	27
21. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ	29
22. ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΣΩΝ.....	30
23. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ –ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ.....	30
24. ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	31
25. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	32
26. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	32
27. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΑΠ – www.capo.gov.cy	34
28. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.....	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3.....	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4.....	46

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η έκδοση του εγχειριδίου αυτού, που γίνεται με βάση τον Περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο 64(Ι) του 2003, έχει σαν σκοπό την ενημέρωση των αιτητών για τις προϋποθέσεις συμμετοχής τους στο Μέτρο 14 και την καταγραφή της διαδικασίας που ακολουθείται για τη λήψη ενίσχυσης.

Η νομική βάση του Μέρου 14, είναι τα πιο κάτω:

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020

Ευρωπαϊκή νομοθεσία

- Άρθρο 33 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
- Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής
- Άρθρο 10 του Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 807/2014 της Επιτροπής
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 809/2014 της Επιτροπής
- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 907/2014 της Επιτροπής
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 908/2014 της Επιτροπής
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων.
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ.

Εθνική νομοθεσία

- Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994 (Ν. 46(Ι)/1994) όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται. « Κ.Δ.Π 229/1994»
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 1997 - Ν.94(Ι)/1997
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 2000 - Ν.75(Ι)/2000
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 2002 - Ν.43(Ι)/2002
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 2008 - Ν.95(Ι)/2008
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 2008 - Ν.134(Ι)/2009
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 2011 - Ν. 15(Ι)/2011
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων τροποποιητικός νόμος του 2013 - Ν. 55(Ι)/2013
- Ο περί προστασίας και ευημερίας των ζώων (Προστασία των ζώων που προορίζονται για κτηνοτροφικούς σκοπούς) Κανονισμοί του 2002 - Κ.Δ.Π. 82/2002

Πέραν των πιο πάνω, οι γεωργοκτηνοτρόφοι πρέπει να συμμορφώνονται και να τηρούν τις πρόνοιες που περιλαμβάνονται στη Βάση Εκκίνησης και την Πολλαπλή Συμμόρφωση και αφορούν κτηνοτροφικές δραστηριότητες.

Νοείται ότι όλα τα παραπάνω ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Βασική επιδίωξη του Μέτρου είναι να ενθαρρύνει τους κτηνοτρόφους ώστε να αναλάβουν υποχρεώσεις για την ευημερία και καλή διαβίωση των αιγοπροβάτων στη μονάδα τους, που υπερβαίνουν τις σχετικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη Εθνική Νομοθεσία, τους Κανονισμούς της ΕΕ και τη συνήθη πρακτική, προσβλέποντας στην βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης του πληθυσμού των αιγών και των προβάτων, πέραν των συνήθων συνθηκών διαβίωσης.

Στα πλαίσια του Μέτρου, η ενίσχυση θα παραχωρείται σε κτηνοτρόφους που αναλαμβάνουν ένα διετές πρόγραμμα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει δεσμεύσεις που προάγουν την καλή διαβίωση των ζώων.

Ο στόχος του Μέτρου είναι να επιφέρει σημαντικές βελτιώσεις στην ευημερία των αιγοπροβάτων στην Κύπρο. Αυτό πρόκειται να επιτευχθεί με σχεδιασμό και υλοποίηση ενός καταλόγου δράσεων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες υποχρεωτικές απαιτήσεις καθώς και την συνήθη πρακτική.

3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

- **Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΔΑΠΑΑ)**

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος είναι η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020. Η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με τον ΚΟΑΠ εξαγγέλλει τις προκηρύξεις του Μέτρου.

- **Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ)**

Αρμόδια Αρχή για την τελική έγκριση και πληρωμή των χρηματοδοτικών ενισχύσεων είναι ο ΚΟΑΠ ο οποίος δύναται να διενεργεί έλεγχο για την πιστή εφαρμογή του Μέτρου, καθώς και συνεχή επίβλεψη του Αναδόχου για την ορθή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών που αναφέρονται στο Εγχειρίδιο Εφαρμογής - Διαδικασιών. Η τελική έγκριση, η καταβολή και η λογιστική καταχώρηση της πληρωμής γίνεται από τον ΚΟΑΠ.

- **Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου**

Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου, είναι η Μονάδα Εξουσιοδότησης Πληρωμών (ΜΕΠ) του Τμήματος Γεωργίας (ΤΓ) - του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος στο οποίο ανατέθηκε από τον ΚΟΑΠ η εφαρμογή του Μέτρου βάσει συμφωνίας αναδοχής. Η ΜΕΠ παραλαμβάνει τις αιτήσεις που υποβάλλονται, τις αξιολογεί και διενεργεί τους απαιτούμενους ελέγχους, περιλαμβανομένου και των επιτόπιων ελέγχων που διενεργούνται σε συνεργασία με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Για τις αιτήσεις που εγκρίνει, υποβάλλει στον ΚΟΑΠ τα αιτήματα πληρωμής των δικαιούχων. Παράλληλα, συμβάλλει στη διαμόρφωση αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση του Μέτρου (αριθμός προκηρύξεων, συλλογή δεδομένων παρακολούθησης και αξιολόγησης κτλ.).

- **Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (ΚΥ)**

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες διεξάγουν επιτόπιους ελέγχους για το Μέτρο σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωργίας στη βάση της μεταξύ τους συμφωνίας συνεργασίας. Επιπλέον, οι ΚΥ, ανάλογα με την πορεία υλοποίησης του Μέτρου, παραχωρούν στο Τμήμα Γεωργίας (Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου), βάσεις δεδομένων, τόσο κατά την προκήρυξη του Μέτρου με το ζωικό πληθυσμό όλων των εν δυνάμει επιλέξιμων εκμεταλλεύσεων για την προκήρυξη του Μέτρου όσο και βάσεις δεδομένων των δεσμευμένων εκμεταλλεύσεων και ζώων για τη διενέργεια των απαραίτητων διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων. Οι εν λόγω βάσεις δεδομένων βασίζονται στα στοιχεία που τηρούνται από τις ΚΥ στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ.

4. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Τα στάδια υλοποίησης του Μέτρου είναι τα ακόλουθα:

1. Η ΔΑΠΑΑ σε συνεργασία με τον ΚΟΑΠ και το Τμήμα Γεωργίας ανακοινώνουν την προκήρυξη του Μέτρου.
2. Ο αιτητής απευθύνεται στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας για την υποβολή της αίτησής του.
3. Διενεργούνται διοικητικοί ή/και άλλοι έλεγχοι από τη Μονάδα Εφαρμογής για εντοπισμό των επιλέξιμων αιτήσεων. Σε περίπτωση που οι διαθέσιμες πιστώσεις δεν είναι επαρκείς γίνεται μοριοδότηση των επιλέξιμων αιτήσεων σύμφωνα με τα κριτήρια μοριοδότησης που περιγράφονται στο Κεφάλαιο 20.
4. Στη συνέχεια, τόσο κατά το πρώτο όσο και κατά το δεύτερο έτος της δέσμευσης των αιτητών, γίνονται πρόσθετοι διοικητικοί ή/και επιτόπιοι έλεγχοι ή/και άλλοι έλεγχοι από το Τμήμα Γεωργίας, τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και τον ΚΟΑΠ. Μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων, αξιολογούνται τα αποτελέσματά τους και αποφασίζεται η έγκριση ή η απόρριψη (εν όλω ή εν μέρει) μίας αίτησης για πληρωμή, καθώς επίσης και οι οποιοσδήποτε αποκοπές, ποινές ή κυρώσεις, ανάλογα με την περίπτωση.
5. Η εκτέλεση και λογιστική καταχώρηση των πληρωμών διενεργείται από τον ΚΟΑΠ.

5. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το Μέτρο εφαρμόζεται στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020, σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

6. ΟΡΙΣΜΟΙ

Φυσικό πρόσωπο μπορεί να είναι είτε ένα μόνο άτομο, είτε μία ομάδα ατόμων (εφόσον δεν συνιστούν νομικό πρόσωπο) στα οποία ανήκει μία εκμετάλλευση ζώων. Ως ομάδες ατόμων μπορούν να θεωρηθούν οι σύζυγοι, τα αδέλφια, οι συγκληρονόμοι κτλ. Στην προκειμένη περίπτωση ως φυσικό πρόσωπο θεωρείται ο εξουσιοδοτημένος διαχειριστής της ομάδας, στο όνομα του οποίου υποβάλλεται η αίτηση.

Νομικό πρόσωπο μπορεί να είναι εταιρεία με βάση των περί Εταιρειών νόμο Κεφ. 113, συνεταιρισμός με βάση των περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών νόμο Κεφ. 116, Ίδρυμα με βάση τους περί Σωματείων και Ίδρυμάτων νόμους 1972 και 1997 Ν. 57/1972, η εκκλησία και τα μοναστήρια.

Αιγοπροβατοτροφική μονάδα νοείται η μονάδα η οποία κατέχει μοναδικό αριθμό/κωδικό μονάδας (Κωδικός αναγνώρισης εκμετάλλευσης: CYS...) σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ.

Εκμετάλλευση είναι το σύνολο των μονάδων που χρησιμοποιεί για γεωργικές δραστηριότητες και διαχειρίζεται ένας γεωργός στην επικράτεια του ίδιου κράτους μέλους (άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 και άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013).

Γεωργική Δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 έχει την έννοια που αποδίδεται στο άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013.

Ημερομηνία αναφοράς είναι η **03/03/2020 για το πρώτο έτος δέσμευσης/συμμετοχής** στο Μέτρο. Για το δεύτερο έτος δέσμευσης, η ημερομηνία αναφοράς θα είναι ημερομηνία που θα καθοριστεί σε μεταγενέστερο στάδιο από τον ΚΟΑΠ και τη Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου και θα ανακοινωθεί.

Περίοδος υποχρεωτικής κατοχής ζώων είναι η περίοδος στην οποία οι αιτητές οφείλουν να διατηρούν τα ζώα που έχουν δεσμεύσει για συμμετοχή στο Μέτρο και η οποία για το **πρώτο έτος δέσμευσης/συμμετοχής** στο Μέτρο είναι από **1/6/2020 – 31/12/2020** ενώ για το **δεύτερο έτος δέσμευσης**, η περίοδος υποχρεωτικής κατοχής είναι από **1/6/2021 – 31/12/2021**, όπως έχει καθοριστεί από τον ΚΟΑΠ και τη Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου.

7. ΕΝΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ

Η ενίσχυση για το Μέτρο δεν χορηγείται σε γεωργούς των οποίων οι γεωργικές εκτάσεις **είναι κυρίως (πέραν του 50% των δηλωθεισών γεωργικών εκτάσεων) εκτάσεις εκ φύσεως διατηρούμενες σε κατάσταση κατάλληλη για βοσκή ή καλλιέργεια και οι οποίοι δεν ασκούν επί των εκτάσεων αυτών την ελάχιστη δραστηριότητα.**

8. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΙΤΗΤΕΣ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

Δικαιούχοι αιτητές για το Μέτρο είναι οι κάτοχοι αιγοπροβάτων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), οι οποίοι ανταποκρίνονται στον ορισμό των **ενεργών γεωργών**, στο πλαίσιο του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 και οι οποίοι αναλαμβάνουν, σε εθελοντική βάση, υποχρεώσεις και επιπλέον δράσεις, οι οποίες συνίστανται στην ανάληψη δεσμεύσεων για την ευημερία και καλή μεταχείριση των ζώων. Θα πρέπει επίσης να είναι νόμιμοι κάτοχοι, εγγεγραμμένης ενεργής κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης αιγοπροβάτων στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (ΚΥ) της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι αιγοπροβατοτροφικές μονάδες που μπορούν να συμμετέχουν στο Μέτρο θα πρέπει να έχουν κατά την **ημερομηνία αναφοράς της συγκεκριμένης προκήρυξης (3 Μαρτίου 2020)** και ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια συμμετοχής στο Μέτρο, **τουλάχιστον 34 ενήλικα (7 μηνών και άνω) θηλυκά ζώα** (προβατίνες / θηλυκές αίγες), που κατέχουν ηλεκτρονική σήμανση και ατομικό κωδικό αναγνώρισης, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Επιλέξιμες μονάδες είναι μόνο αυτές της αναπαραγωγής. Ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις και εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εξαιρούνται από τη συμμετοχή τους στο Μέτρο ως επίσης και οι εκμεταλλεύσεις που δεν ευρίσκονται στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

Τα επιλέξιμα προς ενίσχυση αιγοπρόβατα είναι όσα κατέχουν ηλεκτρονική σήμανση και ατομικό κωδικό αναγνώρισης. Τα αιγοπρόβατα που σημαίνονται με μαζικό κωδικό αναγνώρισης (batch number) δεν είναι επιλέξιμα για το Μέτρο.

Οι δικαιούχοι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα:

- Να είναι υπαρκτά φυσικά πρόσωπα εν ζωή ή υπαρκτά εν ενεργεία νομικά πρόσωπα, κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Περαιτέρω, τα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να είναι εν ενεργεία, να μην έχουν διαγραφεί από τον Έφορο Εταιρειών, και κατά την πληρωμή της αίτησης.
- Θα πρέπει κατά την ημερομηνία αναφοράς, να είχαν την μόνιμη κατοικία τους εντός των περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος
- Να είναι κάτοχοι / διαχειριστές αναπαραγωγικών αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων,
- Να ασκούν γεωργική δραστηριότητα στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος,
- Να πληρούν τα κριτήρια συμμετοχής που αναφέρονται στη συνέχεια,
- Τα φυσικά πρόσωπα να είναι 18 ετών και άνω κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης,
- Να έχουν προβεί σε απογραφή των ζώων και κοινοποίηση του ζωικού πληθυσμού τους στις ΚΥ από τις 27/01/2020 - 13/03/2020 (για το έτος 2020), και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αρμόδιας αρχής και για το έτος 2021 σε ημερομηνία που θα κοινοποιηθεί (από το 2020, η απογραφή των ζώων θα πρέπει να γίνεται με τη χρήση σαρωτή. Η απογραφή ζωικού πληθυσμού με τη χρήση σαρωτή, αποτελεί κριτήριο επιλεξιμότητας για τις εκμεταλλεύσεις με 100 ή περισσότερα ζώα για το έτος 2020).
- Να έχουν υποβάλει κανονικά την αίτησή τους κατάλληλα συμπληρωμένη και στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται με την προκήρυξη.
- **Δικαίωμα συμμετοχής στην Γ΄ Προκήρυξη έχουν μόνο οι νεοεισερχόμενοι αιγοπροβατοτρόφοι που δημιούργησαν νέες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στα πλαίσια της Α΄ Προκήρυξης του επενδυτικού Μέτρου 4.1 ή / και ολοκλήρωσαν την πρώτη εγκατάσταση τους στα πλαίσια της Α΄ Προκήρυξης του Μέτρου 6.1 για την εγκατάσταση νέων γεωργών και οι οποίοι δεν είχαν δικαίωμα συμμετοχής στη Β΄ Προκήρυξη του Μέτρου 14 (2019), είτε επειδή δεν είχαν κατά τη συγκεκριμένη Προκήρυξη κωδικό εκμετάλλευσης από το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών είτε επειδή δεν είχαν ενισχύσει τις κτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις με επαρκή αριθμό ζώων για συμμετοχή στο Μέτρο 14.**

9. ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Πιο κάτω, αναλύονται οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή του αιτητή στο Μέτρο, οι οποίες ισχύουν κατά περίπτωση, ξεχωριστά, για κάθε δηλωθείσα κτηνοτροφική εκμετάλλευση. Η διάρκεια της δέσμευσης στο εν λόγω Μέτρο είναι διετής με ημερομηνία έναρξης την 01/06/2020 και ημερομηνία λήξης την 31/12/2021.

I. Ελάχιστος αριθμός (34) ενήλικων θηλυκών ζώων (προβατίνες / θηλυκές αίγες 7 μηνών και άνω), για κάθε ξεχωριστή αιγοπροβατοτροφική μονάδα

Οι αιτητές κατά τη διάρκεια της διετούς συμμετοχής τους στο Μέτρο, θα πρέπει να έχουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της προκήρυξης του κάθε έτους δέσμευσης και να διατηρούν ανά πάσα στιγμή στην εκμετάλλευσή τους, τουλάχιστον 34 παραγωγικά ενήλικα θηλυκά ζώα (προβατίνες / θηλυκές αίγες 7 μηνών και άνω). Η πιστοποίηση του αριθμού των ενήλικων (7 μηνών και άνω) προβατίνων / θηλυκών αιγών που κατέχει ένας αιγοπροβατοτρόφος στη μονάδα του κατά τη διάρκεια συμμετοχής στο Μέτρο, θα βασίζεται στα στοιχεία που τηρούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ.

Οι αιτητές, που κατέχουν πέραν της μιας αιγοπροβατοτροφικής μονάδας, δηλαδή δύο ή περισσότερους κωδικούς αναγνώρισης εκμετάλλευσης (CYS...) σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, θα πρέπει να υποβάλουν μία αίτηση στην οποία να περιλάβουν τις μονάδες που επιθυμούν να συμμετέχουν στο Μέτρο. Η υποχρέωση για διατήρηση στη μονάδα κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μέτρου τουλάχιστον 34 παραγωγικών ενήλικων θηλυκών ζώων (προβατίνες / θηλυκές αίγες 7 μηνών και άνω) ισχύει για κάθε ξεχωριστή αιγοπροβατοτροφική μονάδα με βάση τον κωδικό αναγνώρισης εκμετάλλευσης.

II. Διατήρηση ανά πάσα στιγμή στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση, κατά την περίοδο υποχρεωτικής κατοχής ζώων του κάθε έτους, των αιγοπροβάτων που δηλώθηκαν στην αίτηση, με δικαίωμα αντικατάστασης δεσμευμένων αιγοπροβάτων και με δικαίωμα αναθεώρησης κατά το 2^ο έτος

Δυνητικά επιλέξιμες για συμμετοχή στο Μέτρο, είναι οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για τις οποίες έχει διενεργηθεί απογραφή ζωικού πληθυσμού και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων αυτής στις ΚΥ από τις 27/01/2020 - 13/03/2020.

Για κάθε δηλωθείσα κτηνοτροφική εκμετάλλευση, θα πρέπει να αναγράφεται ο συνολικός αριθμός ενήλικων θηλυκών και αρσενικών ζώων (προβατίνες / θηλυκές αίγες και αρσενικά ζώα 7 μηνών και άνω) καθώς και ο ατομικός κωδικός αναγνώρισης τους (προεκτυπωμένη κατάσταση ζωικού κεφαλαίου της κάθε κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης), που δεσμεύεται να διατηρεί ο κτηνοτρόφος στην εκμετάλλευσή του ανά πάσα στιγμή κατά την περίοδο της υποχρεωτικής κατοχής ζώων.

Ο συνολικός αριθμός των ζώων της κάθε κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης που δηλώνονται στην αίτηση και για τα οποία αναλαμβάνεται δέσμευση θα πρέπει να είναι ίσος ή μικρότερος από τον αριθμό των ενήλικων θηλυκών και αρσενικών ζώων (προβατίνες / θηλυκές αίγες και αρσενικά ζώα 7 μηνών και άνω) που είναι καταγεγραμμένος με βάση τα στοιχεία που τηρούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες κατά την ημερομηνία αναφοράς (03/03/2020 για το 1^ο έτος), στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της περιόδου υποχρεωτικής κατοχής των ζώων του κάθε έτους συμμετοχής/δέσμευσης στο Μέτρο, παρέχεται το δικαίωμα στους αιτητές για αντικατάσταση των

αιτούμενων/δεσμευμένων ζώων, μόνο με ζώα που κατείχαν στην κτηνοτροφική εκμετάλλευσή τους τα οποία είναι 7 μηνών και άνω κατά την **ημερομηνία αναφοράς** (03/03/2020 για το 1^ο έτος και για το 2^ο έτος σε ημερομηνία που θα καθοριστεί έγκαιρα από την Αρμόδια Αρχή), **γεγονός που θα αποδεικνύεται μέσω της προεκτυπωμένης κατάστασης ζωικού κεφαλαίου της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσής από τη βάση IRSC των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών**. Διευκρινίζεται ότι, η αντικατάσταση ζώου για το οποίο αναλήφθηκε δέσμευση, επιτρέπεται εφόσον ο δικαιούχος δεν ενημερώθηκε από την Αρμόδια Αρχή για μη συμμόρφωση που έχει διαπιστωθεί στην αίτησή του ούτε έχει ενημερωθεί από αυτήν για την πρόθεση της να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο. Σε περίπτωση αντικατάστασης τα δεσμευμένα ζώα της αντίστοιχης κτηνοτροφικής εκμετάλλευσής διαφοροποιούνται αναλόγως.

Οι αιτητές που θα προχωρούν στην αντικατάσταση δεσμευμένων ζώων, οφείλουν να ενημερώνουν τη Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου για την αντικατάσταση, **εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη διενέργεια της αντικατάστασης** συμπληρώνοντας το Έντυπο Αντικατάστασης, το οποίο είναι διαθέσιμο στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί από διοικητικό ή/και επιτόπιο έλεγχο, ότι δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία αντικατάστασης, τότε αυτή δεν θα γίνεται αποδεκτή με κίνδυνο επιβολής ποινών, όπως αναλύεται στο Κεφάλαιο 19. **Νοείται ότι, η υποχρέωση εκ μέρους του αιτητή για τήρηση των δράσεων ισχύει σε όλα τα ζώα (δεσμευμένα περιλαμβανομένων τυχόν αντικαταστάσεων και μη) της κάθε κτηνοτροφικής εκμετάλλευσής που δηλώνουν στην αίτησή τους.**

Για το **δεύτερο έτος δέσμευσης** στο Μέτρο, οι δικαιούχοι αιτητές έχουν **δικαίωμα αναθεώρησης** (μείωση ή αύξηση) του αριθμού των αιτούμενων / δεσμευμένων ζώων του 1^{ου} έτους συμμετοχής τους στο Μέτρο για κάθε κτηνοτροφική τους εκμετάλλευσή που συμμετέχει στο Μέτρο. Συγκεκριμένα, κατά το δεύτερο έτος της δέσμευσης και σε περίοδο που θα καθοριστεί από την Αρμόδια Αρχή (ΚΟΑΠ, ΤΓ), **όλοι** οι δικαιούχοι αιτητές, είτε επιθυμούν να μεταβάλουν είτε να διατηρήσουν το δεσμευμένο ζωικό πληθυσμό του 1^{ου} έτους δέσμευσης, οφείλουν να υποβάλουν **αίτημα** πληρωμής στη μορφή που θα καθορίσει η Αρμόδια Αρχή. Στο αίτημα πληρωμής, νοείται ότι δεν μπορούν να δηλωθούν νέες κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ή/και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που έχουν απορριφθεί κατά το 1^ο έτος συμμετοχής. Επίσης, νοείται ότι τα ζώα που θα δηλωθούν για συμμετοχή στο 2^ο έτος θα πρέπει να είναι στην κατοχή του κτηνοτρόφου κατά την ημερομηνία αναφοράς του 2^{ου} έτους και θα πρέπει να τηρούν όλα τα κριτήρια και όρους επιλεξιμότητας που προνοούνται από το Μέτρο. Τονίζεται ότι, εάν δεν υποβληθεί το αίτημα, εντός των προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, τότε η αίτηση θα απορριφθεί και θα γίνει ανάκτηση τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης.

III. Διετές Σχέδιο καλής διαχείρισης για την ευημερία των αιγοπροβάτων

Με την υποβολή της αίτησης, οι αιτητές θα πρέπει να υποβάλουν Διετές Σχέδιο καλής διαχείρισης για την ευημερία των αιγοπροβάτων, (υποβάλλεται ξεχωριστά για κάθε ξεχωριστό κωδικό κτηνοτροφικής εκμετάλλευσής (CYS...), στο οποίο θα γίνεται περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της μονάδας κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, σε σχέση με τις δράσεις που θα αναληφθούν, καθώς επίσης θα αναφέρεται και η μελλοντική κατάσταση της μονάδας.

Το εν λόγω Διετές Σχέδιο θα πρέπει να υποβάλλεται σύμφωνα με το πρότυπο που παρατίθεται στην αίτηση και θα πρέπει να ετοιμάζεται (σε συνεννόηση με τον αιτητή) από ιδιώτη Κτηνίατρο, εγγεγραμμένο στο Κτηνιατρικό Μητρώο και θα φέρει την υπογραφή του Κτηνιάτρου και του αιτητή. Σχετικά με την ετοιμασία του Διετούς Σχεδίου για συμμετοχή στη Δράση Β, θα πρέπει αυτό να ετοιμάζεται από Ειδικό στη διατροφή των ζώων σε συνεννόηση με τον αιτητή και θα φέρει την υπογραφή του Ειδικού στη Διατροφή για τη συγκεκριμένη Δράση. Ο Ειδικός στη διατροφή των ζώων, μπορεί να είναι εγγεγραμμένος Κτηνίατρος στο Κτηνιατρικό Μητρώο ή εγγεγραμμένος Γεωπόνος στο Συμβούλιο Γεωπόνων, με σχετική αρμοδιότητα και κατάρτιση στη διατροφή των ζώων, σύμφωνα με τον περί της Ασκίσεως της Κτηνιατρικής και της Εγγραφής Κτηνιάτρων Νόμο 169/1990 καθώς και τον Περί εγγραφής Γεωπόνων Νόμο 32/1987 αντίστοιχα.

Επιπλέον, η υλοποίηση του διετούς σχεδίου καλής διαχείρισης, περιλαμβάνει και τα πιο κάτω:

α) Ετήσια ανασκόπηση της ευημερίας των αιγοπροβάτων, η οποία θα υποβάλλεται ξεχωριστά για κάθε ξεχωριστό κωδικό εκμετάλλευσης (CYS...) όπως αυτός έχει καταχωρηθεί στη βάση δεδομένων που διατηρείται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες,

β) Παρακολούθηση και τήρηση στοιχείων της ευημερίας των αιγοπροβάτων (περιλαμβάνεται στα μητρώα),

γ) Ετήσιο σχέδιο προληπτικών ελέγχων (περιλαμβάνονται στα μητρώα και στις βεβαιώσεις ετήσιας ανασκόπησης).

Συγκεκριμένα, στα πλαίσια των υποχρεώσεων τους που προκύπτουν τόσο από τη συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο Μέτρο, όσο και από το διετές σχέδιο, οι αιτητές πρέπει να προσκομίζουν συμπληρωμένη τη βεβαίωση της ετήσιας ανασκόπησης της ευημερίας των αιγοπροβάτων, η οποία θα ετοιμάζεται από εγγεγραμμένο ιδιώτη Κτηνίατρο και για τη Δράση Β από Ειδικό στη διατροφή των ζώων και στην οποία θα βεβαιώνουν την εφαρμογή και τήρηση των προνοιών των αιτούμενων δράσεων. Η εν λόγω ανασκόπηση θα πρέπει να υποβάλλεται το αργότερο εντός του 1^{ου} μήνα που έπεται της κάθε περιόδου υποχρεωτικής κατοχής δεσμευμένων ζώων (Ιανουάριο 2021 για το 1^ο έτος δέσμευσης και Ιανουάριο 2022 για το 2^ο έτος δέσμευσης) ή σε άλλη περίοδο που θα καθοριστεί από την Αρμόδια Αρχή (ΚΟΑΠ, ΤΓ) και πριν την καταβολή της ενίσχυσης. Νοείται ότι, εάν δεν υποβληθεί η ετήσια ανασκόπηση της ευημερίας των αιγοπροβάτων εντός των προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων που θα καθοριστούν από την Αρμόδια Αρχή (ΚΟΑΠ, ΤΓ), τότε η αίτηση απορρίπτεται και γίνεται ανάκτηση τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης.

IV. Υλοποίηση δράσεων για την καλή διαβίωση των ζώων στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου

Ο αιτητής, σε συνεννόηση με τον κτηνίατρό του θα επιλέξει για όλες τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που θα εντάξει στο Μέτρο τουλάχιστον 3 από τις 4 επιλέξιμες δράσεις που αναφέρονται στο κεφάλαιο 10, με στόχο τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των αιγών / προβάτων που εκτρέφει στη μονάδα του. Ο **ελάχιστος** αριθμός δράσεων που θα πρέπει να δηλώσει ένας αιτητής για να θεωρείται επιλέξιμη η κτηνοτροφική εκμετάλλευσή του για συμμετοχή στο Μέτρο, είναι **3 δράσεις**.

Η υποχρέωση των αιτητών για τήρηση συγκεκριμένης δράσης που αναλαμβάνουν, θεωρείται ότι εκπληρώνεται στην περίπτωση που, σύμφωνα με τους διοικητικούς ή/και επιτόπιους ή/και άλλους ελέγχους, ο αριθμός των συμμορφούμενων ζώων της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης που τηρούν την συγκεκριμένη δράση είναι τουλάχιστον το 80% των παρόντων ζώων. Για σκοπούς υπολογισμού του ποσοστού τήρησης της δράσης σε επίπεδο κτηνοτροφικής μονάδας θα λαμβάνονται υπόψη όλα τα παρόντα ζώα στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση.

Επιλέξιμα προς ενίσχυση είναι τα προσδιορισθέντα (συμμορφούμενα) ζώα που τήρησαν όλες τις δράσεις της δέσμευσης και νοουμένου ότι αυτές τηρήθηκαν κατά τουλάχιστον 80% του συνολικού πληθυσμού της εκμετάλλευσης.

Ο αιτητής αναλαμβάνει υποχρέωση για τήρηση όλων των δράσεων που δηλώνει στην αίτησή του για κάθε αιτηθείσα κτηνοτροφική εκμετάλλευση (CYS...). Συνεπώς σε περίπτωση που μετά από επιτόπιο ή /και διοικητικό έλεγχο ή/και άλλο έλεγχο διαπιστωθεί μη τήρηση τέτοιου αριθμού δράσεων, με αποτέλεσμα οι επιλέξιμες δράσεις (που τηρήθηκαν κατά τουλάχιστον 80%) να είναι λιγότερες από τις δράσεις της δέσμευσης, τότε θα απορριφθεί ολόκληρη η αίτηση, θα επιβληθούν οι προβλεπόμενες κυρώσεις και αποκλεισμοί και ενδεχομένως να γίνουν οι ανάλογες ανακτήσεις για τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση.

Οι δράσεις που επιλέγονται κατά το πρώτο έτος, πρέπει να συνεχιστούν και για όλη τη διάρκεια του 2^{ου} έτους συμμετοχής/δέσμευσης στο Μέτρο. Νοείται ότι, αν για οποιοδήποτε λόγο κατά το 2^ο έτος απορριφθεί μία δράση της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, η συγκεκριμένη κτηνοτροφική εκμετάλλευση απορρίπτεται, ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία επιβολής ποινών/κυρώσεων και γίνεται ανάκτηση για τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση.

Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση των αιτητών για τήρηση των δράσεων που έχουν αναλάβει αφορά όλα τα ζώα της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης τους που κατέχονται ανά πάσα στιγμή, τόσο αυτά που έχουν δεσμευτεί για συμμετοχή στο Μέτρο (αιτούμενα και τυχόν αντικαταστάσεις τους), όσο και αυτά που δεν έχουν δεσμευτεί. Η υποχρέωση αυτή ισχύει ξεχωριστά για κάθε κτηνοτροφική εκμετάλλευση που δηλώνουν στην αίτησή τους.

Για την κάθε δράση που θα αναλάβουν δέσμευση μέσω της αίτησής τους οι αιτητές, θα πρέπει να τηρούν συγκεκριμένα Μητρώα / Αρχεία, που θα σχετίζονται με την παρακολούθηση και τήρηση στοιχείων της ευημερίας των αιγοπροβάτων και τους προκαθορισμένους προληπτικούς ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται κάθε έτος.

Επιπρόσθετα, η τήρηση Αρχείων / Μητρώων πρέπει να γίνεται ξεχωριστά για κάθε δεσμευμένη κτηνοτροφική εκμετάλλευση (δηλαδή ξεχωριστά για κάθε κωδικό αναγνώρισης εκμετάλλευσης (CYS...)).

V. Συμμετοχή σε υποχρεωτική εκπαίδευση σχετική με τις επιλέξιμες δράσεις του Μέτρου

Η συμμετοχή σε εκπαίδευση σχετική με τις επιλέξιμες δράσεις του Μέτρου είναι υποχρεωτική κατά το 1^ο έτος συμμετοχής για την καταβολή της ενίσχυσης. Σε περίπτωση ελλιπούς συμμετοχής ή μη συμμετοχής στις εκπαιδεύσεις για την εφαρμογή των προνοιών του Μέτρου 14, οι αιτητές αποκλείονται από τη συμμετοχή στο Μέτρο και οι αιτήσεις τους θα απορριφθούν. Η διοργάνωση των εκπαιδεύσεων γίνεται από το Τμήμα Γεωργίας. Οι εκπαιδεύσεις θα γίνονται στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου 1 «Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης» του ΠΑΑ 2014-2020.

VI. Βάση Εκκίνησης

Οι εκμεταλλεύσεις θα πρέπει να τηρούν τις πρόνοιες της σχετικής ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα II του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. **Η εφαρμογή των υποχρεώσεων της Βάσης Εκκίνησης είναι προαπαιτούμενη υποχρέωση** των αιτητών που θα συμμετέχουν στο Μέτρο.

Η βάση εκκίνησης για το Μέτρο 14 αποτελείται από τα πρότυπα που περιγράφονται στο **Παράρτημα 1**.

10. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

I. ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι διάφορες δράσεις του Μέτρου που μπορεί να ενταχθεί ο δικαιούχος και οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται **σε όλα τα ζώα της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης** ανεξάρτητα από τη συμπερίληψη τους ή μη στην αίτηση στο Μέτρο, είναι οι ακόλουθες:

A. Εφαρμογή βιοασφάλειας

Οι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να θέσουν σε ισχύ και να εφαρμόσουν τα ακόλουθα μέτρα:

1) Να υπάρχει σύστημα καθαρισμού και απολύμανσης υποδημάτων (εμβάπτιση υποδημάτων σε ειδική λεκάνη με απολυμαντικό υγρό) και οχημάτων (π.χ. ψεκασμός των τροχών των οχημάτων) στις εισόδους / εξόδους των εκμεταλλεύσεων. Εξυπακούεται ότι, θα υπάρχουν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις οι οποίες θα διασφαλίζουν την τήρηση της διαδικασίας κατά την είσοδο των επισκεπτών, του κτηνοτρόφου και της οικογένειάς του. Δεν θα υπάρχουν ανεξέλεγκτα σημεία εισόδου / εξόδου (ικανοποιητική περιφραγή που να διασφαλίζει τον επαρκή έλεγχο των σημείων εισόδου / εξόδου). Το σύστημα καθαρισμού και απολύμανσης υποδημάτων θα είναι πάντοτε σε εφαρμογή και για αυτό ο κτηνοτρόφος θα πρέπει να προβαίνει σε όλες τις σχετικές ενέργειες.

2) Να τηρείται μητρώο επισκεπτών το οποίο να περιλαμβάνει πληροφορίες όπως την καταχώρηση ημερομηνίας επίσκεψης, ώρας άφιξης / αναχώρησης, σκοπό επίσκεψης, όνομα και υπογραφή του επισκέπτη κλπ.

3) Τήρηση αρχείου για εφαρμογή προγράμματος εμβολιασμού σε συνεργασία με τον υπεύθυνο για την κάθε εκμετάλλευση ιδιώτη κτηνίατρο, όπως για χλαμύδια (ενζωτική αποβολή), παραφυματίωση, εντεροτοξιναιμία (clostridium), E.coli., πνευμονία και άλλα σύμφωνα με το πρόγραμμα εμβολιασμών που θα καταρτίσει ο Κτηνίατρος της εκμετάλλευσης και περιλαμβάνεται στο Διετές σχέδιο καλής διαχείρισης για την ευημερία των αιγοπροβάτων. Σημειώνεται ότι, το κόστος του εμβολιασμού δεν καλύπτεται από τη δράση.

4) Τήρηση μητρώου καταπολέμησης (σχέδιο ελέγχου) τρωκτικών, μυγών και άλλων αρθρόποδων.

Επιπλέον, ο αιτητής υποχρεούται να έχει στην κατοχή του για όλο το χρονικό διάστημα συμμετοχής του στο Μέτρο, μέχρι και την τελική πληρωμή του 2^{ου} έτους δέσμευσης, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις πληρωμής που αφορούν την αγορά των εγκεκριμένων και ενδεικνυόμενων από τις Αρμόδιες Αρχές απαιτούμενων φαρμακευτικών ή/και άλλων σκευασμάτων για την εφαρμογή των πιο πάνω μέτρων, όπως αγορά εμβολίων και βιοκτόνων (απολυμαντικό υγρό, ποντικοφάρμακα, εντομοκτόνα, παγίδες για μύγες ή/και αρθρόποδα κ.α). Επίσης ο αιτητής υποχρεούται να καταγράφει στα μητρώα όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που αφορούν τα τιμολόγια/αποδείξεις πληρωμής για την αγορά των πιο πάνω προϊόντων.

Διευκρινίζεται ότι οι επενδύσεις σε υποδομές / εγκαταστάσεις δεν επιδοτούνται στα πλαίσια του Μέτρου. Οι επενδύσεις στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις καλύπτονται από το Μέτρο 4. Στα πλαίσια της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται μόνο ο επιπρόσθετος χρόνος εργασίας που προκύπτει για τον κτηνοτρόφο από την εφαρμογή της δράσης.

B. Διατήρηση σωματικής κατάστασης και εξάλειψη των ευνουχισμών

Η υποδράση της διατήρησης σωματικής κατάστασης αφορά τα θηλυκά ζώα, πρόβατα και αίγες, που χρησιμοποιούνται για αναπαραγωγή και δεν αφορά ζώα κάτω των 7 μηνών. Η δεύτερη υποδράση, σχετικά με την εξάλειψη των ευνουχισμών, ισχύει για όλα τα αρσενικά ζώα της μονάδας. Συγκεκριμένα, για τη δράση Β, οι κτηνοτρόφοι υποχρεούνται να εφαρμόσουν τα ακόλουθα:

1) Να προχωρήσουν στη βαθμολόγηση όλων των θηλυκών ζώων αναπαραγωγής 7 μηνών και άνω, σύμφωνα με τη μεθοδολογία βαθμολόγησης που αναλύεται στο «Εγχειρίδιο για τη διατήρηση της σωματικής κατάστασης των αιγοπροβάτων και στην κατάταξη τους σε ομάδες ανάλογα με τις διατροφικές τους ανάγκες» (Παράρτημα 4), κατά τις δυο περιόδους του βιολογικού κύκλου των αιγοπροβάτων, που αφορούν την αναπαραγωγή και τον τοκετό. Συγκεκριμένα, οι κτηνοτρόφοι πρέπει να βαθμολογήσουν τα ζώα σχετικά με τη σωματική τους κατάσταση ανάλογα με το αναπαραγωγικό τους στάδιο, δηλαδή 6-8 εβδομάδες πριν από την αναπαραγωγική περίοδο (οχεία/βατιά) και 6-8 εβδομάδες πριν από τον τοκετό (γέννα).

Ακολουθώς, πρέπει να καταγράψουν τα αποτελέσματα σε ειδικό μητρώο (μητρώο σωματικής βαθμολόγησης και ομαδοποίησης των ζώων) και να χορηγήσουν την κατάλληλη διατροφή κατά ομάδες σύμφωνα με τα αποτελέσματα της βαθμολόγησης και τις συμβουλές του Ειδικού στη διατροφή ζώων. Οι συμβουλές αυτές θα πρέπει να είναι σχετικά με το είδος και τη διάρκεια χορήγησης της απαιτούμενης συμπληρωματικής ζωοτροφής ώστε να επιτευχθούν τα συνιστώμενα όρια βαθμολόγησης για τη διατήρηση της σωματικής κατάστασης της κάθε ομάδας ζώων με βάση το αναπαραγωγικό στάδιο στο οποίο βρίσκονται.

Τα συνιστώμενα όρια βαθμολόγησης είναι τα ακόλουθα:

- Κατά το στάδιο της αναπαραγωγής, τουλάχιστον το 95% των ζώων θα πρέπει να έχουν βαθμολογία μεταξύ 1.5 - 4.0, καθώς επίσης τουλάχιστον το 60% των ζώων θα πρέπει να έχουν βαθμολογία από 2.5 – 3.5.
- Κατά την περίοδο του τοκετού τουλάχιστον το 95% των ζώων θα πρέπει να έχουν βαθμολογία μεταξύ 1.5 - 4.0, καθώς επίσης τουλάχιστον το 60% των ζώων θα πρέπει να έχουν βαθμολογία από 2.0 – 3.0.

Συνεπώς, η τεχνική της αξιολόγησης της σωματικής κατάστασης του ζώου επιτρέπει την αναγνώριση και ομαδοποίηση των ζώων που χρειάζονται ειδική φροντίδα, ώστε να μπορούν να απομονωθούν για τη χορήγηση της κατάλληλης διατροφής και διαχείρισης, σύμφωνα με τις οδηγίες / συμβουλές του ειδικού στη διατροφή ζώων.

2) Να προσαρμόσουν τον πληθυσμό για την εξάλειψη των ευνουχισμών. Οι κτηνοτρόφοι, σε συνεννόηση με τον κτηνίατρό τους, θα υποχρεούνται να επανεξετάσουν τις μεθόδους διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων τους, ειδικότερα όσον αφορά τη ρουτίνα της εφαρμογής ευνουχισμού. Ο ευνουχισμός θα επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχει τεκμηρίωση και δικαιολόγηση από τον κτηνίατρο της εκμετάλλευσης και γίνεται με τον ενδεδειγμένο τρόπο για ελαχιστοποίηση της επιβάρυνσης των ζώων.

Γ. Πρόληψη παραγόντων που προκαλούν χλωτότητα

Οι κτηνοτρόφοι υποχρεούνται να προβαίνουν στις πιο κάτω ενέργειες:

- 1) Να εμβαπτίζουν και να περιποιούνται τα πόδια όλων των ενήλικων ζώων τουλάχιστον μία φορά κάθε τρίμηνο (τουλάχιστον 4 φορές το χρόνο) με τα εγκεκριμένα και ενδεικνυόμενα από τις Αρμόδιες Αρχές απαιτούμενα φαρμακευτικά ή/και άλλα σκευάσματα.
- 2) Να διατηρούν σε μόνιμη βάση καθαρούς και στεγνούς, όλους τους χώρους του υποστατικού όπου υπάρχουν ζώα ή όπου έχουν πρόσβαση τα ζώα, συμπεριλαμβανομένων και των διαφόρων διαδρόμων, των εισόδων και των περιοχών γύρω από τις ταϊσטרές και ποτίστρες. Για τα υποστατικά με στρωμνή ο καθαρισμός θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον δύο φορές ετησίως (τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο).
- 3) Να πραγματοποιούν φυσικό έλεγχο στα πόδια του συνόλου των ενήλικων ζώων, τουλάχιστον δύο φορές κατά τη διάρκεια της γαλακτικής περιόδου και να προχωρούν τόσο στην αξιολόγηση των διαφόρων περιστατικών χλωτότητας και αντιμετώπισης τους όσο και στην περιποίηση των νυχιών όπου είναι αναγκαίο.

Επιπλέον, ο αιτητής υποχρεούται να έχει στην κατοχή του για όλο το χρονικό διάστημα συμμετοχής του στο Μέτρο, μέχρι και την τελική πληρωμή του 2ου έτους δέσμευσης, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις πληρωμής που αφορούν την αγορά των εγκεκριμένων και ενδεικνυόμενων από τις Αρμόδιες Αρχές απαιτούμενων φαρμακευτικών ή/και άλλων σκευασμάτων για την εμβάπτιση και περιποίηση των ποδιών των ζώων, καθώς και τη θεραπεία των ποδιών των ζώων για αντιμετώπιση της χλωτότητας και περιποίησης των νυχιών. Επίσης ο αιτητής υποχρεούται να καταγράφει στα μητρώα όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που αφορούν τα τιμολόγια/αποδείξεις πληρωμής για την αγορά των πιο πάνω προϊόντων.

Δ. Έλεγχος για ακάρεα, τσιμπούρια, ψύλλους και ψείρες

Οι κτηνοτρόφοι υποχρεούνται να προβαίνουν στις πιο κάτω ενέργειες:

- 1) Πραγματοποίηση ψεκασμού ή/και λούσιμου των αιγοπροβάτων τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο (τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο) με τα εγκεκριμένα και ενδεικνυόμενα από τις Αρμόδιες Αρχές απαιτούμενα φαρμακευτικά ή/και άλλα σκευάσματα.
- 2) Πραγματοποίηση φυσικού ελέγχου ζώων και εγκαταστάσεων, τουλάχιστον μία φορά το τρίμηνο (τουλάχιστον 4 φορές το χρόνο) για ακάρεα, τσιμπούρια, ψύλλους και ψείρες.
- 3) Θεραπεία των αιγοπροβάτων. Σε περίπτωση που εντοπίζονται εκτοπαράσιτα, ο κτηνοτρόφος είναι υποχρεωμένος να προβεί στην αναγκαία θεραπεία σε ολόκληρη την εκμετάλλευση. Η θεραπεία μπορεί να είναι λούσιμο του ζώου, έγχυση ειδικού σκευάσματος για την αντιμετώπιση του εκτοπαρασίτου ή άλλη φαρμακευτική αγωγή που θα του υποδείξει ο κτηνίατρος, καθώς επίσης σε ψεκασμό των εγκαταστάσεων με εγκεκριμένα και ενδεικνυόμενα από τις Αρμόδιες Αρχές σκευάσματα (βιοκτόνα).

Επιπλέον, ο αιτητής υποχρεούται να έχει στην κατοχή του για όλο το χρονικό διάστημα συμμετοχής του στο Μέτρο, μέχρι και την τελική πληρωμή του 2ου έτους δέσμευσης, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις πληρωμής που αφορούν την αγορά των εγκεκριμένων και ενδεικνυόμενων από τις Αρμόδιες Αρχές απαιτούμενων φαρμακευτικών ή/και άλλων σκευασμάτων για ψεκασμό ή/και λούσιμο των ζώων και των εγκαταστάσεων για εκτοπαράσιτα. Επίσης ο αιτητής υποχρεούται να καταγράφει στα μητρώα όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που αφορούν τα τιμολόγια/αποδείξεις πληρωμής για την αγορά των πιο πάνω προϊόντων.

II. ΜΗΤΡΩΑ/ΑΡΧΕΙΑ

Για την κάθε δράση που θα αναλάβουν δέσμευση μέσω της αίτησης τους οι αιτητές θα πρέπει να τηρούν συγκεκριμένα Μητρώα / Αρχεία που θα σχετίζονται με την παρακολούθηση και τήρηση στοιχείων της ευημερίας των αιγοπροβάτων και τους προκαθορισμένους προληπτικούς ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται κάθε έτος. Τα εν λόγω Μητρώα / Αρχεία αναλύονται πιο κάτω για κάθε δράση ξεχωριστά.

Τα συγκεκριμένα Μητρώα / Αρχεία θα δοθούν στους αιτητές κατά την υποβολή της αίτησής τους από τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία και επίσης θα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ και του Τμήματος Γεωργίας.

Η τήρηση Μητρώων / Αρχείων πρέπει να γίνεται ξεχωριστά για κάθε δεσμευμένη κτηνοτροφική εκμετάλλευση (δηλαδή ξεχωριστά για κάθε κωδικό αναγνώρισης εκμετάλλευσης (CYS...)).

Εάν κατά την εφαρμογή του Μέτρου προκύψουν αδυναμίες στην ορθή εφαρμογή και έλεγχο των προνοιών της κάθε δράσης, δύναται να απαιτηθεί η ύπαρξη και τήρηση πρόσθετων Μητρώων / Αρχείων από τους αιτητές, τα οποία επίσης θα ελέγχονται από τις ΚΥ και το ΤΓ. Πιο κάτω αναφέρονται τα Μητρώα / Αρχεία που θα πρέπει να τηρούνται ανά δράση:

A) Εφαρμογή βιοασφάλειας:

- (i) Μητρώο απολύμανσης (καταγραφής των απαιτούμενων εργασιών για τη σωστή λειτουργία του συστήματος καθαρισμού και απολύμανσης υποδημάτων και οχημάτων στις εισόδους των εκμεταλλεύσεων).
- (ii) Μητρώο καταγραφής επισκεπτών.
- (iii) Μητρώο εμβολιασμών (σύμφωνα με το πρόγραμμα εμβολιασμών από τον υπεύθυνο ιδιώτη Κτηνίατρο της εκμετάλλευσης).
- (iv) Μητρώο καταπολέμησης (σχέδιο ελέγχου) τρωκτικών, μυγών και άλλων αρθροπόδων.
- (v) Τυχόν πρόσθετα μητρώα / αρχεία που απαιτούνται για την τήρηση των προνοιών της δράσης (π.χ. σχέδιο κάτοψης των κτιρίων με τις παγίδες για την καταπολέμηση των τρωκτικών).

Σημειώνεται ότι σε ότι αφορά την υφιστάμενη πρακτική δεν εφαρμόζονται κάποιες πρακτικές βιοασφάλειας παρά μόνο σε περιπτώσεις επιδημίας μιας νόσου. Σε ότι αφορά τη βάση εκκίνησης, από τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες δεν προκύπτουν κάποιες σχετικές υποχρεώσεις ενώ από τις κανονιστικές υποχρεώσεις (SMR) υπάρχει η υποχρέωση του SMR 8 σχετικά με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4). Κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων έχει την υποχρέωση να τηρεί ανά πάσα στιγμή επικαιροποιημένο μητρώο ζώων, να σημαίνει κατάλληλα τα νεογέννητα ζώα πριν τη συμπλήρωση της ηλικίας των 3 μηνών και οπωσδήποτε σε κάθε περίπτωση πριν αυτά μετακινηθούν από την εκμετάλλευση προέλευσης προς οιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση ή προς το σφαγείο.

B) Διατήρηση σωματικής κατάστασης και εξάλειψη ευνουχισμών:

- (i) Μητρώο σωματικής βαθμολόγησης και ομαδοποίησης των ζώων.
- (ii) Μητρώο συμβουλών από ειδικό στη διατροφή ζώων. Διατήρηση της σωματικής κατάστασης κατά την περίοδο της αναπαραγωγής τουλάχιστον στο 95% των ζώων μεταξύ 1.5 - 4.0 και τουλάχιστον το 60% των ζώων μεταξύ 2.5 – 3.5, καθώς επίσης διατήρηση της σωματικής κατάστασης κατά την περίοδο του τοκετού για τουλάχιστον το 95% των ζώων μεταξύ 1.5 - 4.0 και για τουλάχιστον το 60% των ζώων μεταξύ 2.0 – 3.0.
- (iii) Μητρώο ευνουχισμού αρσενικών ζώων.
- (iv) Τυχόν πρόσθετα μητρώα / αρχεία που απαιτούνται για την τήρηση των προνοιών της δράσης.

Γ) Πρόληψη των παραγόντων που προκαλούν χωλότητα:

- (i) Μητρώο χρήσης φαρμακευτικών ή/και άλλων σκευασμάτων για εμβάπτιση και περιποίηση των ποδιών των ζώων.
- (ii) Μητρώο καταγραφής της καθαριότητας σε όλους τους χώρους της κτηνοτροφικής μονάδας. Στο μητρώο θα πρέπει να καταγράφεται ξεχωριστά ο καθαρισμός της στρωμνής.
- (iii) Μητρώο φυσικών ελέγχων των ποδιών των ζώων, αξιολόγησης των διαφόρων περιστατικών χωλότητας και αντιμετώπισής τους και περιποίησης των νυχιών όπου κρίνεται αναγκαίο.
- (iv) Τυχόν πρόσθετα μητρώα / αρχεία που απαιτούνται για την τήρηση των προνοιών της δράσης.

Δ) Έλεγχος για ακάρεα, τσιμπούρια, ψύλλους και ψείρες :

- (i) Μητρώο για ψεκασμούς ή/και λουσίματα των ζώων με φαρμακευτικά ή/και άλλα σκευάσματα.
- (ii) Μητρώο φυσικών ελέγχων των ζώων και των εγκαταστάσεων για ακάρεα, τσιμπούρια, ψύλλους, ψείρες και αντιμετώπιση τους σε περίπτωση που διαπιστωθούν προβλήματα από εκτοπαράσιτα.
- (iii) Τυχόν πρόσθετα μητρώα / αρχεία που απαιτούνται για την τήρηση των προνοιών της δράσης.

Επιπλέον, πέραν από τα πιο πάνω μητρώα που αφορούν την κάθε δράση ξεχωριστά και ανεξάρτητα από τις δράσεις που θα επιλέξουν οι αιτητές για συμμετοχή στο Μέτρο, αυτοί θα πρέπει να διατηρούν επικαιροποιημένο Μητρώο Ζώων όπως προνοείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, καθώς και Αρχείο με όλες τις Υπεύθυνες Δηλώσεις μετακίνησης των αιγοπροβάτων από και προς την εκμετάλλευση και με οποιαδήποτε άλλα έγγραφα (γεννήσεων, σφαγών, θανάτων κλπ) που ζητούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να τηρούνται για τουλάχιστον τρία έτη.

Επιπρόσθετα, οι κάτοχοι αιγοπροβάτων υποχρεούνται, για κάθε διακίνηση (μετακίνηση, θάνατο, σφαγή κλπ) ζώων, να συμπληρώνουν την αντίστοιχη υπεύθυνη δήλωση η οποία πρέπει να κοινοποιείται στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, εντός 7 ημερολογιακών ημερών από την ημέρα διακίνησης. Επιπρόσθετα υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση της αρμόδιας αρχής όποτε αυτή

ήθελε τα ζητήσει, όλα τα στοιχεία που αφορούν την καταγωγή, αναγνώριση και ενδεχομένως τον προορισμό των ζώων τα οποία του ανήκαν, είχε στην κατοχή του, ή τα οποία είχε μεταφέρει εμπορευθεί ή σφάζει κατά τα τελευταία τρία έτη.

11. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Το Μέτρο χρηματοδοτείται κατά 53% από Κοινοτικούς και κατά 47% από Εθνικούς πόρους. Η χρηματοδοτική στήριξη λαμβάνει τη μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ). Ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης προκήρυξης ανέρχεται στα 1.000.000 ευρώ. Η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020, μπορεί εφόσον κρίνει σκόπιμο να αυξήσει το συνολικό πόσο της Γ προκήρυξης του Μέτρου.

12. ΎψΟΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για τον καθορισμό του ύψους ενίσχυσης, υπολογίστηκε το επιπλέον κόστος κατά κεφαλή ενήλικου ζώου που θα προκύψει για το δικαιούχο από την εφαρμογή των δράσεων που έχουν καθοριστεί.

Το ύψος ενίσχυσης για την κάθε δράση καθορίζεται ως ακολούθως:

Εφαρμογή βιοασφάλειας €26,97 (ΜΖΚ) - €4,05 ανά ζώο.

Διατήρηση σωματικής κατάστασης και μείωση ευνουχισμών €25,57 (ΜΖΚ) - €3,84 ανά ζώο.

Πρόληψη παραγόντων που προκαλούν χλωτότητα €22,68 (ΜΖΚ) - €3,40 ανά ζώο.

Έλεγχος για ακάρεα, τσιμπούρια, ψύλλους και ψείρες €22,68 (ΜΖΚ) - €3,40 ανά ζώο.

Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως και αποζημιώνει τους δικαιούχους για το σύνολο ή μέρος των πρόσθετων δαπανών και του διαφυγόντος εισοδήματος ως αποτέλεσμα των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν. Η ενίσχυση αφορά όλα τα προσδιορισθέντα/συμμορφούμενα δεσμευμένα παραγωγικά ζώα (θηλυκά και αρσενικά) 7 μηνών και άνω τα οποία κατέχουν ηλεκτρονική σήμανση και ατομικό αριθμό αναγνώρισης και αφού ληφθούν υπόψη τυχόν μειώσεις / κυρώσεις που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 19.

13. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο ΚΟΑΠ σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 και τον Ανάδοχο δημοσιοποιούν το Μέτρο με την έκδοση Εγχειριδίου Εφαρμογής – Ενημέρωσης Αιτητών, που απευθύνεται προς το κοινό και με ανακοίνωση για την περίοδο παραλαβής των αιτήσεων. Στην ανακοίνωση περιλαμβάνεται ο τόπος και η περίοδος υποβολής αιτήσεων, με έμφαση στη λήξη της ημερομηνίας υποβολής, καθώς και ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης προκήρυξης. Η ανακοίνωση εκδίδεται από τον ΚΟΑΠ σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή και τον Ανάδοχο.

14. ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Ως πρώτη ημέρα υποβολής αιτήσεων για την τρέχουσα προκήρυξη έχει καθοριστεί η **25^η Μαΐου 2020** και ως τελευταία ημέρα υποβολής αιτήσεων χωρίς ποινή (εμπρόθεσμες αιτήσεις) καθορίζεται η **15^η Ιουνίου 2020**.

Η περίοδος υποβολής των αιτήσεων είναι σαφώς καθορισμένη και δεν επιδέχεται τροποποιήσεων εκτός αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι κατά την κρίση του ΚΟΑΠ, του Αναδόχου και της Διαχειριστικής Αρχής.

Αιτήσεις που θα υποβάλλονται μεταξύ **16^{ης} Ιουνίου 2020** και μέχρι την **10^η Ιουλίου 2020** θα θεωρούνται **εκπρόθεσμες** και θα υποβάλλονται σε μείωση του συνολικού ποσού που ο αιτητής θα είναι δικαιούχος να λάβει, **κατά 1% για κάθε εργάσιμη ημέρα καθυστέρησης**.

Δικαιολογημένες περιπτώσεις υποβολής εκπρόθεσμων αιτήσεων μπορούν να θεωρηθούν περιπτώσεις όπου μπορούν να τεκμηριωθούν με αποδεικτικά στοιχεία λόγοι ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιστάσεις κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 2 του Καν. 1306/2013, που θα αξιολογούνται από τον ΚΟΑΠ και τα οποία θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλονται εντός 15 ημερών από τη στιγμή που ο αιτητής είναι σε θέση να το πράξει για να ληφθούν υπ' όψη.

Αιτήσεις που θα υποβάλλονται αργότερα από την **10^η Ιουλίου 2020** θα σφραγίζονται με την ημερομηνία παραλαβής, θα προστίθεται σφραγίδα με τη λέξη **«ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ»** τόσο στην αίτηση όσο και στην απόδειξη, θα θεωρούνται μη υποβληθείσες και θα απορρίπτονται.

Η υποβολή αιτήσεων, σε όνομα αποθανόντα, από συγγενικά ή οικεία πρόσωπα, είναι παράνομη και παράτυπη. Οι κληρονόμοι της περιουσίας του αποθανόντα καλούνται να συμπληρώσουν νέα αίτηση, στο όνομα του διαχειριστή της περιουσίας ή του νόμιμου κληρονόμου και να αγνοήσουν τυχόν προεκτυπωμένη αίτηση. Δεν είναι δε αναγκαίο να προσκομίσουν διαχειριστήριο έγγραφο δεδομένου ότι η αίτηση δεν θα ανήκει στον αποθανόντα.

Οι αιτήσεις πρέπει να συμπληρώνονται στο ειδικό έντυπο με κωδικό αριθμό "ΠΑΑ 2014-2020, Μέτρο 14, Έκδοση 3". Οι αιτητές που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στο Μέτρο (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), **υποχρεωτικά** θα πρέπει να απευθύνονται κατά την πιο πάνω περίοδο υποβολής των αιτήσεων, στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας από όπου θα μπορούν να προμηθευθούν το έντυπο αίτησης, καθώς επίσης προεκτυπωμένη κατάσταση του ζωικού πληθυσμού από τη βάση IRSC των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών με ημερομηνία αναφοράς τις 03/03/2020, για κάθε δυνατή επιλέξιμη κτηνοτροφική εκμετάλλευση που έχουν στην κατοχή τους (σύμφωνα με τη βάση IRSC) κατά την εν λόγω ημερομηνία αναφοράς. Νοείται ότι, η παραλαβή του πιο πάνω εντύπου αίτησης από τους ενδιαφερόμενους αιτητές, σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγεται και υποβολή της αίτησης.

Οι αιτητές θα πρέπει να ελέγξουν την ορθότητα των προεκτυπωμένων πληροφοριών της αίτησής τους και να προβούν στις ανάλογες προσαρμογές/διορθώσεις κατά την υποβολή της αίτησής τους. Οι αιτήσεις πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες χωρίς κενά και παραλείψεις και να είναι ευανάγνωστες. **Άμεσα υπεύθυνοι για τη συμπλήρωση της αίτησης και την ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών είναι οι ίδιοι οι αιτητές.**

Εκμεταλλεύσεις ζώων που ανήκουν σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα θα πρέπει να δηλώνονται σε μία μόνο αίτηση, με την υποβολή σχετικής εξουσιοδότησης από όλους τους κατόχους της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Δικαιούχοι αιτητές που κατέχουν πέραν της μιας αιγοπροβατοτροφικής μονάδας δηλαδή δύο ή περισσότερους κωδικούς αναγνώρισης εκμετάλλευσης (CYS...) σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται από τις ΚΥ κατά την ημερομηνία αναφοράς (03/03/2020), θα πρέπει να υποβάλουν μία μόνο αίτηση στην οποία να περιλάβουν τις μονάδες που επιθυμούν να συμμετέχουν στο Μέτρο.

Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο της επαρχίας διαμονής του αιτητή ή να αποστέλλονται με συστημένη επιστολή στις διευθύνσεις που αναφέρονται πιο κάτω, εντός των πιο πάνω προθεσμιών. Για τις αιτήσεις που αποστέλλονται ταχυδρομικώς είναι αποδεκτές μόνο συστημένες επιστολές και ως ημέρα υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία αποστολής της η οποία αναγράφεται στο φάκελο αποστολής.

Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία

Γεωργικό Γραφείο	Διεύθυνση	Τηλέφωνα Επικοινωνίας
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Λευκωσίας, Βηθλεέμ 101, 2033 Λευκωσία	22819704 22819948
ΛΕΜΕΣΟΥ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Λεμεσού, Τ.Θ. 71160, 3841 Λεμεσός	25803900 25803936
ΛΑΡΝΑΚΑΣ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Λάρνακας, Τ.Θ. 45804, 6535 Λάρνακα	24202840 24202841
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Αμμοχώστου, Τ.Θ. 33039, 5310 Παραλίμνι	23812130 23812135
ΠΑΦΟΥ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Πάφου, Τ.Θ. 60004, 8100 Πάφος	26804565 26804601
ΠΙΤΣΙΛΙΑΣ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Πιτσιλιάς, Τ.Θ. 55805, 4860 Αγρός	25874031 25874077

15. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης μπορούν να γίνουν τροποποιήσεις στις αιτούμενες δράσεις ή/ και στα ζώα το αργότερο μέχρι την **30^η Ιουνίου 2020**.

Κάθε αίτηση ενίσχυσης μπορεί να ανακληθεί εγγράφως, εν όλω ή εν μέρει ανά πάσα στιγμή.

Εντούτοις, εάν ο ΚΟΑΠ έχει ήδη ενημερώσει τον κάτοχο της εκμετάλλευσης για παρατυπίες στην αίτηση ενίσχυσης που υπέβαλε για το τρέχον έτος ή εάν έχει ειδοποιήσει τον κάτοχο της εκμετάλλευσης για την πρόθεσή του να πραγματοποιήσει επιτόπιο έλεγχο ή ο εν λόγω επιτόπιος έλεγχος αποκαλύψει παρατυπίες, δεν επιτρέπονται ανακλήσεις για τα μέρη της αίτησης ενίσχυσης που αφορούν οι παρατυπίες.

Οι ανακλήσεις επαναφέρουν τον αιτούντα στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλει την εν λόγω αίτηση ενίσχυσης ή μέρος της αίτησης ενίσχυσης.

16. ΠΡΟΦΑΝΗ ΣΦΑΛΜΑΤΑ

Προφανή σφάλματα είναι αυτά που προκύπτουν μετά από υπόδειξη του αιτητή ή μετά από τους διασταυρούμενους ελέγχους του ΚΟΑΠ και είναι αποτέλεσμα λάθους ή ασυμβατότητας που παρατηρείται στην αίτηση σε σύγκριση με τα επισυναπτόμενα έγγραφα και τις βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιεί ο ΚΟΑΠ.

Οι αιτήσεις και τυχόν δικαιολογητικά έγγραφα που παρέχει ο δικαιούχος μπορούν να διορθώνονται και να προσαρμόζονται ανά πάσα στιγμή μετά την υποβολή τους σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων τα οποία αναγνωρίζει ο ΚΟΑΠ, βάσει της συνολικής αξιολόγησης της συγκεκριμένης περίπτωσης και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος ενήργησε καλή την πίστη.

17. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

«**Μεταβίβαση εκμετάλλευσης**» νοείται η πώληση, ενοικίαση ή ανάλογος τύπος συναλλαγής που καλύπτει τις σχετικές μονάδες παραγωγής.

«**Μεταβιβάζων**» είναι ο δικαιούχος του οποίου η εκμετάλλευση μεταβιβάζεται σε άλλο δικαιούχο.

«**Διάδοχος**» είναι ο δικαιούχος στον οποίο μεταβιβάζεται η εκμετάλλευση.

Σε περίπτωση που η διαχείριση της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης μεταβιβάζεται σε άλλο πρόσωπο και ο διάδοχος αναλαμβάνει να τηρήσει όλες τις υποχρεώσεις / δεσμεύσεις που ανέλαβε ο μεταβιβάζων την εκμετάλλευση, η Μονάδα Εφαρμογής θα πρέπει να ενημερωθεί επίσημα και γραπτώς για την επιθυμία του διαδόχου να συνεχίσει τη συμμετοχή στο Μέτρο για το υπόλοιπο της δέσμευσης.

Ο διάδοχος θα πρέπει να υποβάλει, Έντυπο Μεταβίβασης Διαχείρισης / Δέσμευσης, το οποίο μπορεί να προμηθευτεί από τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία, στο οποίο θα δηλώνεται η δέσμευσή του να συνεχίσει την εφαρμογή των υποχρεώσεων που ανέλαβε ο παλαιός διαχειριστής της εκμετάλλευσης. Το έντυπο αυτό υπογράφεται τόσο από τον μεταβιβάζοντα όσο και από το διάδοχο. Επίσης, ο διάδοχος θα πρέπει να υπογράψει και το αντίστοιχο διετές σχέδιο δράσης που πρόκειται να αναλάβει, για να θεωρείται η συμμετοχή του έγκυρη, καθώς και όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά (στο όνομα του). Νοείται ότι ο διάδοχος θα χαίρει όλων των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που προκύπτουν από τη συμμετοχή του στο μέτρο ανεξάρτητα από το χρόνο ένταξής του στο μέτρο, ακόμα και εκείνων κατά το χρόνο που ενταγμένος στο μέτρο ήταν ο μεταβιβάζων.

18. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

ΕΛΕΓΧΟΙ ΓΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στις παραληφθείσες αιτήσεις, κατά το πρώτο έτος, διενεργούνται από τη Μονάδα Εφαρμογής διοικητικοί και άλλοι έλεγχοι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο οι διαθέσιμες πιστώσεις της προκήρυξης καλύπτουν το συνολικό ύψος των πιστώσεων που θα απαιτηθούν για όλες τις επιλέξιμες αιτήσεις.

Στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις της προκήρυξης δεν είναι αρκετές, διενεργείται αξιολόγηση και βαθμολόγηση των επιλέξιμων αιτήσεων με βάση το σύστημα μοριοδότησης, όπως αναλυτικά περιγράφεται πιο κάτω.

Μετά από την ολοκλήρωση των πιο πάνω ενεργειών, για όσες αιτήσεις κρίνονται μη επιλέξιμες, οι αιτητές ενημερώνονται γραπτώς από τη Μονάδα Εφαρμογής με επιστολή στην οποία περιλαμβάνονται οι λόγοι της απόρριψης της αίτησής τους. Σε περίπτωση που αιτητής διαφωνεί με την απόφαση της Μονάδας Εφαρμογής του Μέτρου, μπορεί να υποβάλει ένσταση (σύμφωνα με το Κεφάλαιο 23) χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο έντυπο του **Παραρτήματος 3** και να το υποβάλει στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο που υπέβαλε την αίτησή του.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Στα επόμενα στάδια, κατά τη διάρκεια της διετούς εφαρμογής του Μέτρου, οι συνήθεις έλεγχοι που διεξάγονται είναι διοικητικοί ή/και επιτόπιοι έλεγχοι, οι οποίοι διενεργούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική επαλήθευση των ακόλουθων:

- Της ορθότητας και της πληρότητας των πληροφοριών που περιέχονται στην αίτηση.
- Της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με το σχετικό Μέτρο.
- Των απαιτήσεων και των προτύπων που σχετίζονται με την Πολλαπλή Συμμόρφωση και τη Βάση Εκκίνησης.

Με την υποβολή της αίτησής τους οι αιτητές αποδέχονται τη διενέργεια των ελέγχων αυτών από το Τμήμα Γεωργίας, τον ΚΟΑΠ και τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Οι διοικητικοί έλεγχοι στοχεύουν στη διαπίστωση της πληρότητας, ορθότητας και εγκυρότητας / αυθεντικότητας των στοιχείων που υπέβαλε με την αίτηση του ο αιτητής.

Κατά περίπτωση οι διοικητικοί έλεγχοι περιλαμβάνουν ελέγχους διασταύρωσης, με στοιχεία αρμόδιων αρχών και ειδικότερα των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ώστε να επαληθεύεται η επιλεξιμότητα των αιτήσεων/εκμεταλλεύσεων/ζώων για ενίσχυση και να αποφεύγεται η αδικαιολόγητη πολλαπλή χορήγηση της ίδιας ενίσχυσης στο ίδιο έτος υποβολής της αίτησης.

Για τους διοικητικούς ελέγχους χρησιμοποιούνται όλες οι διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης, έτσι ώστε να ελεγχθεί ότι πληρούνται όλες οι πρόνοιες του Μέτρου και να διασταυρωθεί η ορθότητα των δεδομένων που περιέχονται στις αιτήσεις.

Στην περίπτωση που διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις που εντάσσονται στην κατηγορία των **προφανών λαθών ως αναφέρονται στο Κεφάλαιο 16**, γίνονται οι σχετικές διορθώσεις χωρίς να επιβληθούν κυρώσεις.

ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Οι επιτόπιοι έλεγχοι στο πλαίσιο εφαρμογής του Μέτρου 14 περιλαμβάνουν τους ελέγχους για επαλήθευση της πληρότητας των κριτηρίων επιλεξιμότητας και τήρησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των επιλέξιμων δράσεων του Μέτρου.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται σε δείγμα αιτήσεων από ελεγκτές των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (ΚΥ) και του Τμήματος Γεωργίας (ΤΓ). Ο προγραμματισμός των επιτόπιων ελέγχων θα γίνεται από τις ΚΥ. Επιτόπιος έλεγχος διενεργείται σε όλες τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της αίτησης που επιλέγεται στο δείγμα επιτόπιου ελέγχου. Κάθε φορά που ολοκληρώνεται ένας επιτόπιος έλεγχος, θα παραχωρείται στο ΤΓ ηλεκτρονικά για κάθε εκμετάλλευση η καταμέτρηση των ζώων με ημερομηνία κατά την ημερομηνία του επιτόπιου ελέγχου και ο ζωικός πληθυσμός όπως αυτός θα προκύπτει από τη φυσική καταμέτρηση των ζώων.

Κατά τον επιτόπιο έλεγχο των αιτήσεων που θα επιλεγούν για έλεγχο, οι ΚΥ και το ΤΓ θα προβαίνουν σε έλεγχο των μητρώων / αρχείων που πρέπει να συμπληρώνονται στα πλαίσια εφαρμογής του Μέτρου, καθώς επίσης θα επιβεβαιώνουν την ορθότητα συμπλήρωσής τους με τη διενέργεια φυσικού ελέγχου των ζώων και των εγκαταστάσεων.

Κατά τον επιτόπιο έλεγχο, η παρουσία του αιτητή είναι αναγκαία αφού θα πρέπει να προσυπογράψει το σχετικό έντυπο του ελέγχου. Σε περίπτωση που τούτο δεν είναι δυνατόν τότε πρέπει να υπάρχει εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του, ο οποίος ορίζεται με τη συμπλήρωση ειδικού εντύπου για το σκοπό αυτό. Ο αιτητής ή ο αντιπρόσωπος του έχει τη δυνατότητα να σημειώσει επί του εντύπου του ελέγχου τις παρατηρήσεις του σε ειδικό προς το σκοπό αυτό χώρο. Τυχόν ενστάσεις στα ευρήματα ή στις μετρήσεις υποβάλλονται από τον αιτητή επί του εντύπου του ελέγχου. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος ή αντιπρόσωπός του που εμποδίζει τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων ελέγχων (επιτόπιων και διοικητικών), ο ΚΟΑΠ εκτελεί τις πληρωμές με τραπεζικό έμβασμα στο λογαριασμό του αιτητή.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ

Σε περίπτωση θανάτου του αιτητή κατά την περίοδο μεταξύ της υποβολής της αίτησης και της καταβολής της ενίσχυσης, το συμβάν θα πρέπει να κοινοποιηθεί στη Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου από το νόμιμο διαχειριστή της περιουσίας το συντομότερο, έτσι ώστε να τροχοδρομηθεί η καταβολή της επιδότησης στο νόμιμο διαχειριστή της περιουσίας.

Σε κάθε περίπτωση όμως η επιδότηση που θα έπρεπε να καταβληθεί στον αποθανόντα παγοποιείται μέχρις ότου προσκομιστούν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα έτσι ώστε να τεκμηριωθεί ο νόμιμος διαχειριστής της περιουσίας του αποθανόντα. Θα πρέπει ακολούθως ο νόμιμος διαχειριστής να εγγραφεί στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ εάν δεν είναι ήδη εγγεγραμμένος.

19. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή σχεδίων, καθεστώτων ή μέτρων, επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις.

Οι διοικητικές κυρώσεις μπορούν να επιβάλλονται στους δικαιούχους και σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων ομάδων ή ενώσεων τέτοιων δικαιούχων ή άλλων προσώπων, που δεσμεύονται από τις υποχρεώσεις που προαναφέρθηκαν.

Οι διοικητικές κυρώσεις είναι αναλογικές και διαβαθμισμένες σύμφωνα με τη σοβαρότητα, το βαθμό, τη διάρκεια και την επανάληψη της διαπιστούμενης μη συμμόρφωσης.

Όταν διαπιστώνεται ότι ένας αιτητής δεν συμμορφώνεται με τους όρους επιλεξιμότητας που σχετίζονται με τη χορήγηση της ενίσχυσης, η ενίσχυση ή μέρος αυτής που χορηγήθηκε ή που πρόκειται να χορηγηθεί, για την οποία πληρούνται οι όροι επιλεξιμότητας υπόκειται σε μειώσεις και αποκλεισμούς.

Οι μειώσεις και οι αποκλεισμοί μπορούν να φθάσουν μέχρι και τον πλήρη αποκλεισμό του αιτητή από το σύνολο των ενισχύσεων και για το επόμενο ημερολογιακό έτος.

Το ποσοστό της μείωσης διαβαθμίζεται ανάλογα με τη σοβαρότητα, την έκταση, το διαρκή χαρακτήρα και την επανάληψη της εντοπιζόμενης μη συμμόρφωσης και μπορεί να φθάνει έως τον πλήρη αποκλεισμό από ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενίσχυσης για ένα ή περισσότερα ημερολογιακά έτη.

Η επιβολή μείωσης ή αποκλεισμού από την επιδότηση σχετίζεται καθαρά και μόνο με τις πληροφορίες οι οποίες εμπεριέχονται στην αίτηση σε σχέση με τα ευρήματα των ελέγχων.

Πιο συγκεκριμένα:

- Τα ζώα που είναι παρόντα στην εκμετάλλευση θεωρούνται προσδιορισθέντα μόνο εάν η ταυτότητα τους προσδιορίζεται στην αίτηση.
- Σε καμία περίπτωση δεν χορηγείται ενίσχυση για αριθμό ζώων μεγαλύτερο από τον αναγραφόμενο στην αίτηση.
- Αίγα / πρόβατο που είναι παρόν στην εκμετάλλευση και έχει απωλέσει ένα μέσο αναγνώρισης θεωρείται ως προσδιορισθέν υπό τον όρο ότι μπορεί να αναγνωρισθεί με το δεύτερο μέσο αναγνώρισης. Ωστόσο για σκοπούς Πολλαπλής Συμμόρφωσης το ποσοστό τέτοιων ζώων δεν πρέπει να ξεπερνά το 15% του συνόλου των επιλέξιμων ζώων που προσδιορίζονται στην εκμετάλλευση.
- Αίγα / πρόβατο του οποίου η διακίνηση δεν κοινοποιήθηκε στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες εντός 7 ημερολογιακών ημερών όπως προβλέπεται από τους (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου και Κ.Δ.Π 341/2010 – Ο Περί της υγείας των Ζώων Νόμος, θεωρείται μη επιλέξιμο και επιβάλλονται όλες οι προβλεπόμενες ποινές για διαφορά μεταξύ δηλωμένων και διαπιστωθέντων ζώων και πολλαπλής συμμόρφωσης.

Εκμετάλλευση που δεν έχει κάνει απογραφή θεωρείται ως μη επιλέξιμη.

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Σε περιπτώσεις μη εντοπισμού της δηλωμένης κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης επιβάλλονται όλες οι προβλεπόμενες ποινές για διαφορά μεταξύ δηλωμένων και προσδιορισθέντων ζώων αφού τα προσδιορισθέντα ζώα σε αυτή τη περίπτωση είναι μηδέν.

ΨΕΥΔΗΣ ΔΗΛΩΣΗ ΕΚ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

Εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος έχει υποβάλει ψευδή δήλωση εκ προθέσεως, η υπό εξέταση πράξη αποκλείεται από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ και τα τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί ανακτώνται προσαυξημένα, κατά περίπτωση κατά τους νόμιμους τόκους. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο του ιδίου Μέτρου για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης και το επόμενο.

Σε σοβαρότερες κατηγορίες, όπως π.χ. δόλος, παραποίηση εγγράφων, ο ΚΟΑΠ μπορεί να προχωρήσει και στην ποινική δίωξη των αιτητών, καθώς και σε αποκλεισμό από τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο του ιδίου Μέτρου για μέχρι και τρία έτη.

ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ

Η εκπρόθεσμη υποβολή αίτησης, δηλαδή μετά τη λήξη της σχετικής προθεσμίας και μέχρι και 25 ημερολογιακές ημέρες μετά, οδηγεί σε μείωση της συνολικής επιδότησης του Μέτρου κατά 1%, ανά εργάσιμη ημέρα, των ποσών που ο αιτητής θα είχε δικαίωμα να λάβει, εάν η αίτηση είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 25 ημερών, η αίτηση θεωρείται μη αποδεκτή και δεν χορηγείται ενίσχυση στον αιτητή.

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΖΩΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ

Σε καμία περίπτωση δεν χορηγείται ενίσχυση για αριθμό ζώων μεγαλύτερο από τον αναγραφόμενο στην αίτηση ενίσχυσης.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, για να καθοριστούν τα ποσοστά μείωσης της ενίσχυσης, ο αριθμός των ζώων που δηλώνονται στο πλαίσιο του Μέτρου και για τα οποία διαπιστώνονται περιπτώσεις μη συμμόρφωσης διαιρείται διά του αριθμού ζώων που προσδιορίζεται για την εν λόγω στήριξη για το σχετικό έτος.

Το ποσοστό απόκλισης υπολογίζεται ως εξής:

(αιτηθέντα ζώα – επιλέξιμα προσδιορισθέντα ζώα) / επιλέξιμα προσδιορισθέντα ζώα

- Εάν οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης αφορούν διαφορά μικρότερη των 3 ζώων τότε το συνολικό ποσό της ενίσχυσης το οποίο δικαιούται ο αιτητής μειώνεται κατά το ποσοστό που καθορίζεται από τον πιο πάνω υπολογισμό.
- Εάν οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης αφορούν περισσότερα από τρία ζώα, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης το οποίο δικαιούται ο αιτητής για το συγκεκριμένο έτος μειώνεται κατά:

A) Το ποσοστό απόκλισης που υπολογίζεται σύμφωνα με την πιο πάνω διαίρεση, εάν αυτό δεν υπερβαίνει το 10 %·

Β) το διπλάσιο του ποσοστού που υπολογίζεται με την πιο πάνω διαίρεση, εάν αυτό κυμαίνεται μεταξύ 10 % και 20 %.

Εάν το ποσοστό απόκλισης υπερβαίνει το 20 %, δεν χορηγείται η ενίσχυση την οποία θα εδικαιούτο ο αιτητής.

Εάν το ποσοστό απόκλισης υπερβαίνει το 50 %, δεν χορηγείται η ενίσχυση την οποία θα εδικαιούτο ο αιτητής για το σχετικό έτος. Επιπλέον, ο δικαιούχος υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του αριθμού ζώων που δηλώθηκε και του αριθμού ζώων που προσδιορίζονται. Εάν το εν λόγω ποσό δεν μπορεί να αποτελέσει εξ ολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης, σύμφωνα με το άρθρο 28 του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 908/2014, το υπόλοιπο διαγράφεται.

Για σκοπούς υπολογισμού των πιο πάνω ποσοστών λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός αριθμός αιτούμενων ζώων που δηλώνονται στην αίτηση (για το σύνολο των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της αίτησης) και ο αντίστοιχος συνολικός αριθμός μη συμμορφούμενων (μη προσδιορισθέντων) ζώων της αίτησης.

ΠΟΙΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΛΟΓΩ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

Στην περίπτωση που διαπιστώνεται μη τήρηση της βάσης εκκίνησης, το μη συμμορφούμενο ζώο για το οποίο εντοπίστηκε μη τήρηση δεν θα πληρώνεται για το έτος στο οποίο εντοπίστηκε και υπάρχει πιθανότητα να επιφέρει και ποινή Βάσης Εκκίνησης σε όλη την αίτηση. Επιπλέον, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες ποινές Πολλαπλής Συμμόρφωσης.

ΠΟΙΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ / ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ

Σε περίπτωση που κατά τους διοικητικούς ή/και επιτόπιους ελέγχους ή/και άλλους ελέγχους διαπιστωθεί μη συμμόρφωση με την υποχρέωση των αιτητών να τηρούν (κατά τουλάχιστον 80%) όλες τις δράσεις της δέσμευσης, η αίτηση δεν πληρώνεται για το έτος στο οποίο εντοπίστηκε η μη τήρηση και επιβάλλονται οι ανάλογες ποινές και στην περίπτωση που η μη συμμόρφωση εντοπίστηκε κατά το 2^ο έτος, τότε γίνεται και ανάκτηση της ενίσχυσης που καταβλήθηκε κατά το πρώτο έτος.

Η υποχρέωση των αιτητών για τήρηση συγκεκριμένης δράσης που αναλαμβάνουν θεωρείται ότι δεν ικανοποιείται στην περίπτωση που, σύμφωνα με τους διοικητικούς ή/και επιτόπιους ή/και άλλους ελέγχους, ο αριθμός των ζώων της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης που δεν τηρούν την συγκεκριμένη δράση ξεπερνά το 20% των παρόντων ζώων. Για σκοπούς υπολογισμού του ποσοστού τήρησης της δράσης σε επίπεδο κτηνοτροφικής μονάδας θα λαμβάνονται υπόψη όλα τα παρόντα ζώα στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση.

Επιπλέον, σε περίπτωση που κατά τους διοικητικούς ή/και επιτόπιους ελέγχους ή/και άλλους ελέγχους διαπιστωθεί μη συμμόρφωση με την υποχρέωση του αιτητή να διατηρεί ανά πάσα στιγμή στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση του, κατά την περίοδο υποχρεωτικής κατοχής, τουλάχιστον τον αριθμό των ζώων που δήλωσε στην αίτησή του ή/και τα δεσμευμένα ζώα της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, τότε επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις που προβλέπονται για τη δήλωση μεγαλύτερου αριθμού ζώων από τον πραγματικό.

Σε περίπτωση που κατά τους διοικητικούς ή/και επιτόπιους ελέγχους ή/και άλλους ελέγχους διαπιστωθεί μη συμμόρφωση με την υποχρέωση του αιτητή να διατηρεί ανά πάσα στιγμή στην

κτηνοτροφική εκμετάλλευση του τουλάχιστον 34 ενήλικα θηλυκά ζώα 7 μηνών και άνω, τότε η αίτηση απορρίπτεται και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις ή / και γίνονται οι ανάλογες ανακτήσεις.

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Στο ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των πιο πάνω επιβάλλεται τυχόν ποσοστό μείωσης λόγω μη τήρησης των διατάξεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης.

Για τους κατόχους εκμεταλλεύσεων, στις οποίες παρατηρήθηκαν μη συμμορφώσεις, αφού υπολογιστεί το τελικό ποσό επιδότησης, γίνεται αφαίρεση ποσού που υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το ποσοστό μείωσης που επιβλήθηκε ως ποινή.

20. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Στις περιπτώσεις όπου το σύνολο των επιλέξιμων αιτήσεων για έγκριση των δικαιούχων αιτητών, απαιτούν πιστώσεις που ξεπερνούν τους διαθέσιμους πόρους της εκάστοτε προκήρυξης, θα τύχουν επιχορήγησης οι αιτήσεις που συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία με βάση το σύστημα μοριοδότησης μέχρι εξάντλησης των διαθέσιμων πιστώσεων.

Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που απαιτηθεί η εφαρμογή της πιο πάνω διαδικασίας, το σύστημα μοριοδότησης θα διενεργηθεί πριν την έγκριση των αιτήσεων και όπου υπάρχει σε μεταγενέστερο στάδιο κίνδυνος διαφοροποίησης των δεδομένων ανά κριτήριο μοριοδότησης, θα γίνεται έλεγχος και πριν την πληρωμή της αίτησης. Στην περίπτωση που ανατρέπεται η βαθμολογία και η αίτηση συγκεντρώνει βαθμολογία μικρότερη από αυτή που έχει εξασφαλίσει η τελευταία αίτηση που έχει εγκριθεί, τότε η αίτηση θα απορριφθεί και θα γίνει ανάκτηση της ενίσχυσης που έχει καταβληθεί σε προγενέστερο στάδιο.

Το σύστημα μοριοδότησης αξιολόγησης των επιλέξιμων αιτήσεων που υποβάλλονται στην παρούσα προκήρυξη θα λαμβάνει υπόψη τα πιο κάτω κριτήρια:

- (α) Το μέγεθος της εκμετάλλευσης και ιδιαίτερα εκμεταλλεύσεις με πέραν των 200 ενήλικων ζώων.
- (β) Το εάν ο κάτοχος / διαχειριστής γεωργικής εκμετάλλευσης βρίσκεται υπό καθεστώς νέου γεωργού.
- (γ) Το εάν η εκμετάλλευση συμμετέχει σε σύστημα ποιότητας (εφόσον υπάρχει).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 - Κριτήρια Μοριοδότησης / Αξιολόγησης για το Μέτρο 14

1	Μέγεθος αιγοπροβατοτροφικής μονάδας	Βαθμοί	
1.	Εκμεταλλεύσεις με άνω των 800 ενήλικων θηλυκών ζώων	20	Βαρύτητα =3
2.	Εκμεταλλεύσεις με αρ. 601-800 ενήλικων θηλυκών ζώων	18	
3.	Εκμεταλλεύσεις με αρ. 201-600 ενήλικων θηλυκών ζώων	16	
4.	Εκμεταλλεύσεις με αρ. 101-200 ενήλικων θηλυκών ζώων	14	
5.	Εκμεταλλεύσεις με αρ. 34-100 ενήλικων θηλυκών ζώων	10	

2	Αιτητής ως φυσικό / νομικό πρόσωπο	Βαθμοί	
1.	Ο αιτητής ως φυσικό πρόσωπο (ιδιοκτήτης / διαχειριστής της εκμετάλλευσης) είναι ηλικίας κάτω των 40 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Περιλαμβάνει και νομικά πρόσωπα στα οποία ο βασικός μέτοχος είναι κάτω των 40 ετών και κατέχει τουλάχιστον το 95% της εταιρίας.	10	Βαρύτητα =2,5
2.	Ο αιτητής ως φυσικό πρόσωπο (ιδιοκτήτης / διαχειριστής της εκμετάλλευσης) είναι ηλικίας άνω των 40 ετών κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Περιλαμβάνει και νομικά πρόσωπα (όλες τις περιπτώσεις πλην της περίπτωσης στο σημείο 1 του παρόντος κριτηρίου).	5	

3	Συμμετοχή εκμετάλλευσης σε σύστημα ποιότητας	Βαθμοί	Βαρύτητα =1,5
1.	Η κτηνοτροφική εκμετάλλευση μέσω του αιτητή συμμετέχει σε σύστημα ελέγχου για την βιολογική γεωργία ή σε σύστημα ελέγχου ονομασιών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με βάση τα ευρωπαϊκά συστήματα ποιότητας ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ με προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης από το φορέα ελέγχου.	10	
2.	Η κτηνοτροφική εκμετάλλευση μέσω του αιτητή ΔΕΝ συμμετέχει σε σύστημα ελέγχου για τη βιολογική γεωργία ή σε σύστημα ελέγχου ονομασιών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με βάση τα ευρωπαϊκά συστήματα ποιότητας ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ.	0	

Θα εγκρίνονται οι αιτήσεις με σειρά προτεραιότητας ανάλογα με τη βαθμολογία που εξασφαλίζουν, μέχρι την εξάντληση διαθέσιμων πιστώσεων. Στην περίπτωση ισοβαθμίας θα επιλέγεται η αίτηση που λαμβάνει περισσότερους βαθμούς στο κριτήριο 1. Στην περίπτωση που υπάρχει ισοβαθμία και σε αυτό το επίπεδο, τότε θα εξετάζονται με την ίδια διαδικασία κατά σειρά τα κριτήρια 2 και 3.

Ωστόσο η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να αποφασίσει όπως εγκριθούν όλες οι αιτήσεις που ισοβαθμούν στη χαμηλότερη εγκρινόμενη βαθμολογία.

21. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΩΝ

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε **ανωτέρα βία και εξαιρετικές περιστάσεις**:
  - θάνατος του κατόχου της εκμετάλλευσης
  - μακροχρόνια ανικανότητα προς εργασία του κατόχου της εκμετάλλευσης
  - σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση
  - επιζωοτία που πλήττει ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων του δικαιούχου
  - απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης
  - καταστροφή, λόγω ατυχήματος, κτιρίων της εκμετάλλευσης που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή ζώων
- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα. Τέτοιες περιπτώσεις έχουν αποτέλεσμα την προσαρμογή της αίτησης στην πραγματική κατάσταση μετά από σχετική ενημέρωση του επηρεαζόμενου αιτητή
- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της Αρμόδιας Αρχής ή άλλης Αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση
- όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να πείσει την Αρμόδια Αρχή ότι δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις ή εάν η Αρμόδια Αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων **ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων** και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς με την ίδια διαδικασία με την οποία υποβάλλεται η αίτηση εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που μπορεί ο δικαιούχος ή ο πληρεξούσιος αντιπρόσωπός του να πράξει αναλόγως.

Οι μειώσεις και οι αποκλεισμοί (με εξαίρεση τις μειώσεις για καθυστερημένη υποβολή αίτησης) δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις όπου ο κάτοχος της εκμετάλλευσης έχει υποβάλει ακριβή πραγματικά στοιχεία ή μπορεί να αποδείξει με άλλον τρόπο ότι δεν συντρέχει υπαιτιότητα στο πρόσωπό του.

Οι μειώσεις και οι αποκλεισμοί (με εξαίρεση τις μειώσεις για καθυστερημένη υποβολή αίτησης) δεν εφαρμόζονται για τα μέρη της αίτησης ενίσχυσης, ως προς τα οποία ο κάτοχος της εκμετάλλευσης ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αρχή ότι η αίτηση ενίσχυσης είναι ανακριβής ή κατέστη ανακριβής μετά την υποβολή της, υπό τον όρο ότι ο ΚΟΑΠ δεν έχει γνωστοποιήσει στον κάτοχο της εκμετάλλευσης την πρόθεσή του να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν τον έχει ήδη ενημερώσει σχετικά με παρατυπίες στην αίτηση.

Οι διοικητικές κυρώσεις επίσης, δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή τις λοιπές υποχρεώσεις λόγω **φυσικών περιστατικών** που επηρεάζουν το ποίμνιό του.

Με την επιφύλαξη των πραγματικών περιστάσεων που λαμβάνονται υπόψη σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ο ΚΟΑΠ μπορεί να αποδεχθεί ως φυσικά περιστατικά που επηρεάζουν το ποίμνιο:

A) το θάνατο ζώου εξαιτίας ασθένειας ή

B) το θάνατο ζώου μετά από ατύχημα για το οποίο ο δικαιούχος δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος.

Για να γίνουν αποδεκτά τα πιο πάνω ως φυσικά περιστατικά που επηρεάζουν το ποίμνιο, θα πρέπει αυτά να εντοπίζονται στα στοιχεία που τηρούνται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στη βάση δεδομένων IRSC των ΚΥ στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ.

22. ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΣΩΝ

Σε περίπτωση αχρεώστητης (εκ παραδρομής) πληρωμής, ο αιτητής επιστρέφει το σχετικό ποσό που καταβλήθηκε στο λογαριασμό του από τον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο κατά τους τόκους που υπολογίζονται για το χρονικό διάστημα από την προθεσμία πληρωμής που αναφέρεται στην εντολή ανάκτησης, η οποία καθορίστηκε σε 15 ημέρες από την ημέρα αποστολής της γραπτής ειδοποίησης για καταβολή του ποσού, έως την επιστροφή ή την αφαίρεση των οφειλόμενων ποσών.

Το εφαρμοστέο επιτόκιο καθορίζεται με ετήσιο διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομικών.

«Μέθοδος ανάκτησης»

Με την επιφύλαξη άλλων εκτελεστικών μέτρων που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη συμψηφίζουν τις τυχόν εκκρεμείς οφειλές ενός αιτητή / δικαιούχου, με πληρωμές που πρόκειται να γίνουν προς τον ίδιο αιτητή / δικαιούχο από τον οργανισμό πληρωμών που είναι αρμόδιος για την ανάκτηση της οφειλής.

23. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ –ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Οι αιτητές δικαιούνται να υποβάλουν ένσταση μέχρι και 21 ημερολογιακές μέρες μετά την ημερομηνία της επιστολής απόρριψης για συμμετοχή τους στο Μέτρο. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας, τυχόν ενστάσεις θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται ως εκπρόθεσμες και δεν θα εξετάζονται. Οι ενστάσεις πρέπει απαραίτητα να υποβάλλονται στο συγκεκριμένο έντυπο που διατίθεται στα κατά τόπους Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία και στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο στο οποίο υποβλήθηκε αρχικά η αίτηση.

Με την πραγματοποίηση της πληρωμής, αποστέλλεται σε όλους τους αιτητές αναλυτική κατάσταση πληρωμής με την οποία θα τους δίδεται η δυνατότητα υποβολής ένστασης εντός 21 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία αποστολής των σχετικών αναλυτικών καταστάσεων. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας, τυχόν ενστάσεις θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται ως εκπρόθεσμες και δεν θα εξετάζονται.

Οι ενστάσεις πρέπει απαραίτητα να υποβάλλονται στα κατά τόπους Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία στα οποία υποβλήθηκε αρχικά η αίτηση σε συγκεκριμένο έντυπο το οποίο διατίθεται στα Επαρχιακά Γραφεία και όχι οποιαδήποτε επιστολή από τον αιτητή. Το έντυπο ένστασης παρατίθεται στο Παράρτημα 3.

Οι ενστάσεις πρέπει να είναι συγκεκριμένες και σε αυτές πρέπει να αναφέρονται ξεκάθαρα οι λόγοι της ένστασης και το σημείο ή τα σημεία για τα οποία υποβάλλεται η ένσταση.

Οι ενστάσεις θα εξετάζονται από ειδική Επιτροπή Ενστάσεων και μετά τη λήψη της απόφασης για την ένσταση ενημερώνεται ο αιτητής με συστημένη επιστολή για την απόφαση.

24. ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ

Πολλαπλή Συμμόρφωση είναι οι ελάχιστες υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν να εφαρμόζουν οι γεωργοί για να λαμβάνουν γεωργικές επιδοτήσεις. Αυτές οι ελάχιστες απαιτήσεις αφορούν τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες (ΚΓΠΣ).

Οι Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης είναι 13 κανονισμοί και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων και των φυτών και τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων.

Οι Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες αποτελούν ένα σύνολο πρακτικών που πρέπει οι γεωργοί να χρησιμοποιούν κατά την αξιοποίηση του εδάφους με στόχο να αποφευχθεί η εγκατάλειψη ή η υποβάθμιση της γεωργικής γης.

Για το Μέτρο 14 δεν προκύπτουν οποιεσδήποτε υποχρεώσεις των δικαιούχων που να αφορούν τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες. Ωστόσο προκύπτουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ ή SMR) που απορρέουν από την ενωσιακή νομοθεσία και στα πρότυπα που θεσπίζονται όσον αφορά την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων.

Οι απαιτήσεις αυτές παρατίθενται στο **Παράρτημα 2**.

Εφόσον ο δικαιούχος δεν τηρεί τους κανόνες πολλαπλής συμμόρφωσης, του επιβάλλεται διοικητική κύρωση. Η σχετική διοικητική κύρωση επιβάλλεται με μείωση ή και αποκλεισμό του συνολικού ποσού πληρωμών που έχει καταβληθεί ή πρόκειται να καταβληθεί στον εν λόγω δικαιούχο (άρθρο 99, Καν. 1306/2013).

Η τήρηση των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης ελέγχεται από ένα σύστημα ελέγχου και στις περιπτώσεις που παρατηρούνται παραβιάσεις των απαιτήσεων της Πολλαπλής Συμμόρφωσης επιβάλλονται μειώσεις στις ενισχύσεις. Το ύψος των μειώσεων είναι ανάλογο με το μέγεθος των παραβιάσεων, τη σοβαρότητα, την έκταση, το διαρκή χαρακτήρα καθώς και με το βαθμό επανάληψής τους.

Η Πολλαπλή Συμμόρφωση είναι προαπαιτούμενη υποχρέωση των δικαιούχων και σε άλλα Μέτρα/Καθεστώτα του ΚΟΑΠ και ως εκ τούτου τυχόν παρέκκλιση από τις πρόνοιές της σε οποιοδήποτε Μέτρο/Καθεστώς, δυνατό να επιφέρει ποινές οριζόντια σε όλα τα υπό αναφορά Μέτρα/Καθεστώτα. Εφόσον ο δικαιούχος δεν τηρεί τους κανόνες πολλαπλής συμμόρφωσης, του επιβάλλεται διοικητική κύρωση. Η σχετική διοικητική κύρωση επιβάλλεται με μείωση ή και αποκλεισμό του συνολικού ποσού πληρωμών που έχει καταβληθεί ή πρόκειται να καταβληθεί στον εν λόγω δικαιούχο όσον αφορά τις αιτήσεις ενίσχυσης ή πληρωμής που έχει υποβάλει ή θα υποβάλει εντός του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης του προβλήματος (άρθρο 99, Καν(ΕΚ) 1306/2013).

Αρμόδια αρχή για το συντονισμό των ελέγχων που αφορούν την εφαρμογή της Πολλαπλής Συμμόρφωσης είναι ο ΚΟΑΠ. Οι έλεγχοι θα διενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες που έχουν καθοριστεί μεταξύ αυτών και οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Ο ΚΟΑΠ έχει δικαίωμα να διενεργεί επιπρόσθετους ελέγχους σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς.

25. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο ΚΟΑΠ θέτει στη διάθεση της Επιτροπής στοιχεία για τις παρατυπίες και τις περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης που διαπιστώνονται, καθώς και πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1975 της Επιτροπής, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2015/1971 της Επιτροπής.

Μεταξύ άλλων ορισμών που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, «υπόνοια απάτης» θεωρείται κάθε παρατυπία που οδηγεί στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο ώστε να καθοριστεί η ύπαρξη δόλου, και ιδίως απάτης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης η οποία έχει καταρτισθεί βάσει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η έννοια της "παρατυπίας" είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε. είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Ε.Ε., είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε..

Μεταξύ όλων των άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τον προαναφερόμενο Κανονισμό, κοινοποιούνται επίσης προς την Επιτροπή τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην OLAF σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ. Η OLAF με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.

26. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ο ΚΟΑΠ δεσμεύεται να διατηρεί όλα τα προσωπικά δεδομένα που υποβάλλουν οι αιτητές, πλήρως ασφαλή και προστατευμένα. Ο ΚΟΑΠ έχει θέσει σε εφαρμογή όλα τα απαραίτητα τεχνικά μέτρα για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασίας των συστημάτων που διαθέτουν προσωπικά δεδομένα. Η διαφάνεια στη χρήση των προσωπικών δεδομένων που κατέχονται και η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων είναι σημαντική για τον ΚΟΑΠ.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων για τη συλλογή και επεξεργασία όλων των προσωπικών δεδομένων που υποβάλλονται από αιτητές στον ΚΟΑΠ είναι ο ίδιος ο ΚΟΑΠ, ως νομικό πρόσωπο (Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20 (γωνία Εσπερίδων και Μιχαήλ Κουτσόφτα) 2000 Λευκωσία, τηλ.00357-22557777 Φαξ:0035722557755). Μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων στο Email: dpo@capo.gov.cy

Ο ΚΟΑΠ ζητά προσωπικά δεδομένα στην έκταση που αυτά είναι απολύτως απαραίτητα με σκοπό την υποβολή και την επεξεργασία της αίτησης ενίσχυσης. Οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα δίδονται σε εθελοντική βάση. Η μη παροχή όλων των προσωπικών δεδομένων που απαιτούνται για τη διευκόλυνση της επεξεργασίας της αίτησης σας θα έχει ως αποτέλεσμα ο ΚΟΑΠ να μην μπορεί να επεξεργαστεί την αίτηση σας ή να απορρίψει την αίτηση σας.

Κατηγορίες προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται από τον ΚΟΑΠ κατά την υποβολή αιτήσεως στα πλαίσια αίτησης ενίσχυσης περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμός ταυτότητας (σε περίπτωση φυσικού προσώπου) ή Εταιρείας (σε περίπτωση νομικού προσώπου), Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN) του αιτητή, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τηλέφωνο του νόμιμου εκπροσώπου ή/και ατόμου επικοινωνίας του αιτητή. Τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζεται ο ΚΟΑΠ θα χρησιμοποιηθούν μόνο με σκοπό την επεξεργασία της αίτησης του αιτητή,

τη διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών, την πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με πιστώσεις που εγκρίνονται από το Ταμείο Πληρωμών και την ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας και θα χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων.

Ο ΚΟΑΠ ενδέχεται να διαβιβάσει προσωπικά δεδομένα σε κρατική αρχή, υπηρεσία ή άλλο κρατικό φορέα εκεί που το απαιτεί οποιαδήποτε Νομοθεσία ή δικαστική απόφαση (Ελεγκτική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Υπουργείο Εσωτερικών, στο όργανο πιστοποίησης του ΚΟΑΠ, σε τοπικές αρχές, Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Κοινωνικές Ασφαλίσεις, Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας), όπως επίσης και σε Υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, σε όργανα και επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης), σε συνεργάτες / αναδόχους που ο ΚΟΑΠ έχει αναθέσει την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας για λογαριασμό του και απαιτείται η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων (Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Τμήμα Γεωργίας, Τμήμα Δασών, Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, Ταμείο Θήρας, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, παρόχους τεχνολογίας πληροφοριών, επαγγελματικούς συμβούλους περιλαμβανομένων και των εξωτερικών νομικών μας συμβούλων, αναλογιστές, ασφαλιστικές εταιρείες), αλλά μόνο όπου καλόπιστα πιστεύουμε ότι τέτοια διαβίβαση είναι απαραίτητη για (i) σκοπούς συμμόρφωσης με οποιαδήποτε νομοθεσία, οδηγία ή κανονισμό, νομική υποχρέωση, νομική διαδικασία (ii) για σκοπούς έρευνας, παρεμπόδισης, ανίχνευσης απάτης, ασφάλειας ή τεχνικών θεμάτων (iii) για την προστασία των δικαιωμάτων, της περιουσίας και των εργασιών του ΚΟΑΠ και των υπαλλήλων του (iv) για σκοπούς αξιολόγησης, έρευνας, ανάλυσης και στατιστικής (v) για σκοπούς ελέγχων πολλαπλής συμμόρφωσης. Προσωπικά δεδομένα που ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν σε στατιστικές, ερευνητικές και αναλυτικές χρήσεις υπό ορισμένες περιστάσεις, θα ψευδονυμοποιούνται ή θα ανωνυμοποιούνται, ανάλογα με την περίπτωση, για την προστασία από την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων. Η χρήση των δεδομένων με αυτόν τον τρόπο μπορεί να διευκολύνει τον ΚΟΑΠ στην ενημέρωση των αποφάσεων πολιτικής στο μέλλον, γεγονός που θα ωφελήσει τους αιτητές του προγράμματος ενίσχυσης. Ο ΚΟΑΠ είναι επί του παρόντος υποχρεωμένος από το νόμο να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους αιτούντες, απαντώντας σε αιτήσεις που υποβλήθηκαν από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, και άλλους φορείς.

Οι πληροφορίες που παρέχονται προς υποστήριξη μιας αίτησης στο πλαίσιο χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, δεν διαβιβάζονται αυτή τη στιγμή εκτός της ΕΕ.

Τα δεδομένα που υποβάλλονται προς υποστήριξη της αίτησης θα διατηρηθούν από τον ΚΟΑΠ μόνο εφόσον υπάρχει επιχειρηματική ανάγκη να γίνει σύμφωνα με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν. Μετά από αυτό το διάστημα, θα επισημανθούν για καταστροφή και θα καταστραφούν σύμφωνα με εσωτερικές οδηγίες ή κατευθυντήριες γραμμές για καταστροφή που έχουν ληφθεί.

Με βάση τη νομοθεσία το κάθε πρόσωπο του οποίου ο ΚΟΑΠ κατέχει δεδομένα έχει τα ακόλουθα δικαιώματα τα οποία μπορεί να ασκήσει επικοινωνώντας με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, όπως περιγράφεται λεπτομερώς παραπάνω και αναφέροντας τα δικαιώματα που επιθυμεί να ασκήσει: πρόσβαση και διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιορισμό της επεξεργασίας που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων και δικαιώματος αντίταξης στην επεξεργασία, καθώς και δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων και το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή.

27. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ

Σε εφαρμογή των άρθρων 111 και 112 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθώς και του Κεφαλαίου VI του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 908/2014 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία δημοσιοποιούνται εκ των υστέρων έως τις 31 Μαΐου κάθε έτους για το προηγούμενο οικονομικό έτος και παραμένουν διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ επί δύο έτη από την ημερομηνία της αρχικής δημοσιοποίησής τους.

Η δημοσιοποίηση περιλαμβάνει τηρουμένων των σχετικών προνοιών των πιο πάνω Κανονισμών: Το ονοματεπώνυμο (για φυσικά πρόσωπα), την πλήρη εταιρική επωνυμία (για νομικά πρόσωπα), την επωνυμία της ένωσης (για ενώσεις χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα), τον δήμο ή την κοινότητα ή το χωριό και τον ταχυδρομικό κώδικα, τα ποσά των ενισχύσεων ανά Μέτρο τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος καθώς και το άθροισμα αυτών και τη φύση και περιγραφή των χρηματοδοτούμενων Μέτρων.

Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι εν λόγω Ενωσιακοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις Αρμόδιες Αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ένωσης και των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Για την ανάρτηση των πληροφοριών η οποία απαιτείται από τον Κανονισμό 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον Εκτελεστικό Κανονισμό 908/2014 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Κανονισμού 679/2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων). Η Πολιτική Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα του ΚΟΑΠ είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy.

28. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 1. Οι Κανονισμοί αυτοί βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>, και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Μέτρο 14 – Καλή Διαβίωση των ζώων - Αιγοπροβάτων
ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 14

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14		
GAEC/ SMR	Νομοθεσία	Υποχρεώσεις γεωργού (βάση εκκίνησης)
SMR 4	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.	Α. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ (Άρθρο 14) 1. Να διαθέσετε στην αγορά μη ασφαλή τρόφιμα
SMR 4	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.	Β. ΥΠΟΧΡΕΟΥΣΤΕ 1. Να εξασφαλίσετε ότι τα τρόφιμα, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής, ικανοποιούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα οι οποίες αφορούν τις δραστηριότητές σας και να επαληθεύσετε την ικανοποίηση αυτών των απαιτήσεων (άρθρο 17) 2. Να διασφαλίσετε την ανιχνευσιμότητα των τροφίμων σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής (άρθρο 18) 3. Να αναγνωρίζετε κάθε πρόσωπο από το οποίο έχετε προμηθευτεί ένα τρόφιμο ή ένα ζώο που χρησιμοποιείται για την παραγωγή τροφίμων ή οποιαδήποτε άλλη ουσία που προορίζεται για ενσωμάτωση σε ένα τρόφιμο ή αναμένεται ότι θα ενσωματωθεί σε αυτά. Για το σκοπό αυτό, υποχρεούστε να εγκαθιδρύσετε συστήματα και διαδικασίες που καθιστούν τις πληροφορίες αυτές διαθέσιμες στις Αρμόδιες Αρχές αν το ζητήσουν (άρθρο 18) 4. Να καθιερώσετε συστήματα και διαδικασίες για την αναγνώριση των άλλων επιχειρήσεων στις οποίες προμηθεύετε τα προϊόντα σας. Αυτές οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στις Αρμόδιες Αρχές αν το ζητήσουν (άρθρο 18)

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 4	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.	5. Να διασφαλίσετε ότι τα τρόφιμα που διαθέτετε ή ενδέχεται να διαθέτετε στην αγορά της Κοινότητας, φέρουν κατάλληλη επισήμανση ή σήμα αναγνώρισης, ώστε να διευκολύνεται η ανιχνευσιμότητά τους, μέσω κατάλληλων εγγράφων ή πληροφοριών (άρθρο 18) 6. Να αποσύρετε από την αγορά ένα τρόφιμο που έχετε εισαγάγει, παραγάγει, μεταποιήσει, παρασκευάσει ή διανείμει και απομακρύνθηκε από τον άμεσο έλεγχο σας, εφ' όσον κρίνετε ή έχετε λόγους να πιστεύετε ότι το τρόφιμο αυτό δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων και να πληροφορήσετε τις Αρμόδιες Αρχές. Εφ' όσον το προϊόν ενδέχεται να έχει φτάσει στους καταναλωτές, υποχρεούστε να ενημερώσετε τους καταναλωτές για τους λόγους απόσυρσης του τροφίμου και να ανακαλέσετε από τους καταναλωτές προϊόντα που τους έχετε ήδη προμηθεύσει (άρθρο 19)
SMR 4	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.	7. Εφ' όσον έχετε την ευθύνη για δραστηριότητες λιανικού εμπορίου ή διανομής, με τις οποίες δεν επηρεάζεται η συσκευασία, η επισήμανση, η ασφάλεια ή η ακεραιότητα των τροφίμων, να ξεκινήσετε, εντός των ορίων των δραστηριοτήτων σας, διαδικασίες για την απόσυρση από την αγορά προϊόντων που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ασφάλειας των τροφίμων και προσπαθείτε να συμβάλετε στην ασφάλεια των τροφίμων μεταδίδοντας τις σχετικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την ανίχνευση ενός τροφίμου και συνεργαζόμενους με τους παραγωγούς, μεταποιητές, παρασκευαστές ή/και τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τα μέτρα που αυτοί λαμβάνουν (άρθρο 18) 8. Να ενημερώσετε τις Αρμόδιες Αρχές εάν κρίνετε ή έχετε λόγους να πιστεύετε ότι ένα τρόφιμο το οποίο διαθέτετε στην αγορά ενδέχεται να είναι επιβλαβές για την υγεία του ανθρώπου. Υποχρεούστε να ενημερώσετε τις αρμόδιες αρχές για τα μέτρα που λαμβάνετε προκειμένου να αποτρέψετε τους κινδύνους για τον τελικό καταναλωτή, και δεν εμποδίζετε ούτε αποθαρρύνετε οποιοδήποτε πρόσωπο για να συνεργαστεί με τις αρμόδιες αρχές, όταν τούτο μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή, τη μείωση ή την εξάλειψη κινδύνου προερχόμενου από τρόφιμο (άρθρο 19)

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 4	<p>Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων.</p>	<p>Ασφάλεια ζωοτροφών, απόσυρση και ανάκληση: A. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ (Άρθρο 15) 1. να θέσετε στην αγορά μη ασφαλή ζωοτροφή 1 2. να χορηγήσετε μη ασφαλή ζωοτροφή στα ζώα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων . B. ΥΠΟΧΡΕΟΥΣΤΕ (Άρθρο 20) 1. να διευθετήσετε την απόσυρση μη ασφαλούς ζωοτροφής που προμηθεύσατε στην αγορά, και να πληροφορήσετε την Αρμόδια Αρχή 2. να καταστρέψετε κάθε ζωοτροφή που δεν είναι ασφαλής, εκτός και αν έχετε άλλες οδηγίες από την Αρμόδια Αρχή 3. να ενημερώσετε τους αγοραστές των ζωοτροφών, αν έχουν παραλάβει μη ασφαλή ζωοτροφή, για τους ακριβείς λόγους της απόσυρσης 4. να διευθετήσετε την ανάκληση μη ασφαλούς ζωοτροφής που προμηθεύσατε στην αγορά, αν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας υγείας 5. να πληροφορήσετε άμεσα την Αρμόδια Αρχή εάν η ζωοτροφή που προμηθεύσατε, ή είναι στη κατοχή σας με σκοπό να την πωλήσετε, μπορεί να είναι επιβλαβής για την υγεία των ζώων και για τα μέτρα που λάβατε για να αποτρέψετε τους κινδύνους έκθεσης του τελικού καταναλωτή. Στη περίπτωση που η ζωοτροφές περιέχουν κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα (φαρμακούχες Ζωοτροφές) ή/και καθορισμένα προσθετικά ζωοτροφών 2 σε επίπεδα μεγαλύτερα από τις συνταγογραφούμενες δόσεις ή εγκεκριμένα επίπεδα αντίστοιχα, ή ζωοτροφές που επιμολύνθηκαν με τέτοια προϊόντα, και πιθανό να ενέχουν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, πρέπει να πληροφορήσετε άμεσα, τόσο το Τμήμα Γεωργίας, όσο και τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.</p>
SMR 5	<p>Οδηγία 96/22/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, για την απαγόρευση της χρησιμοποίησης ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους.</p>	<p>Απαγορεύεται η κατοχή ή η χρήση θυρεοστατικών ουσιών, σιλβενίων και των παραγώγων τους, ουσιών με οιστρογόνο, ανδρογόνο ή γεσταγόνο δράση ή β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή.</p>

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Ο κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων έχει την υποχρέωση να ειδοποιεί τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για τις γεννήσεις ζώων προς σήμανση πριν την συμπλήρωση της ηλικίας των 3 μηνών και οπωσδήποτε σε περίπτωση μετακίνησης του ζώου προς άλλη εκμετάλλευση ή προς το σφαγείο πριν αυτό εγκαταλείψει την αρχική του εκμετάλλευση.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Απαγορεύεται η αφαίρεση ή αντικατάσταση των μέσων αναγνώρισης χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Απαγορεύεται οποιαδήποτε μετακίνηση από ή προς οποιαδήποτε εκμετάλλευση ή η μεταφορά σε σφαγείο, ζώων τα οποία δεν είναι δεόντως σεσημασμένα.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 5)	Οι κάτοχοι αιγοπροβάτων έχουν την υποχρέωση να τηρούν ανά πάσα στιγμή στοιχεία για τον συνολικό αριθμό των ζώων που διατηρούν στην εκμετάλλευσή τους.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Οι κάτοχοι αιγοπροβάτων υποχρεούνται για κάθε μετακίνηση ζώων μεταξύ δύο χωριστών εκμεταλλεύσεων, να συμπληρώνουν υπεύθυνη δήλωση μετακίνησης η οποία πρέπει να συνοδεύει τα ζώα κατά τη μεταφορά τους.
SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 4)	Κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων έχει την υποχρέωση να κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή εντός 7 ημερολογιακών ημερών όλες τις μετακινήσεις ζώων από και προς την εκμετάλλευσή του.

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 8	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων (άρθρο 5)	Κάθε κάτοχος αιγοπροβάτων, υποχρεούται να παρέχει στην αρμόδια αρχή κατόπιν αίτησης της, όλα τα στοιχεία σχετικά με την καταγωγή, την αναγνώριση και ενδεχομένως, τον προορισμό των ζώων τα οποία του ανήκαν ή είχε στην κατοχή του, ή τα οποία είχε μεταφέρει εμπορευθεί ή σφάζει κατά τα τελευταία τρία έτη.
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 7)	Απαγορεύεται η χρήση μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών στη διατροφή των μηρυκαστικών και κατ' επέκταση και σε ζώα εκτός των μηρυκαστικών
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 12)	α) Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ενημερώνονται για τα ζώα με ύποπτα κλινικά συμπτώματα ΜΣΕ και όλα τα υπόλοιπα αιγοπρόβατα τίθενται υπό περιορισμό μετακίνησης σύμφωνα με τις οδηγίες των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 13)	Όταν επιβεβαιωθεί η παρουσία μιας ΜΣΕ, η διάθεση όλων των τμημάτων του σώματος του ζώου γίνεται σύμφωνα με το παράρτημα V του Καν. (ΕΚ) αριθ. 999/2001
SMR 9	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (άρθρο 15)	Η διάθεση στην αγορά, οι εξαγωγές βοοειδών ή αιγοπροβάτων, σπέρματος, ωαρίων και εμβρύων, υπόκεινται στις προϋποθέσεις που επιβάλλουν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Ο αριθμός του προσωπικού είναι επαρκής και το προσωπικό αυτό έχει τις απαραίτητες ικανότητες, γνώσεις και προσόντα.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμνή.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Τηρείται μητρώο στο οποίο καταχωρείται κάθε χορηγηθείσα κτηνιατροφαρμακευτική αγωγή καθώς και μητρώο όπου καταχωρούνται οι θάνατοι των ζώων που διαπιστώνονται σε κάθε επιθεώρηση. Τα μητρώα φυλάσσονται για περίοδο 3 χρόνων.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Η ελευθερία κινήσεων που χρειάζεται κάθε ζώο δεν πρέπει να παρεμποδίζεται ώστε να προκαλείται περιττή ταλαιπωρία ή τραυματισμός. Σε περίπτωση που τα ζώα είναι δεμένα ή περιορισμένα, αυτά κρατούνται σε κατάλληλο για τις φυσιολογικές και εθολογικές τους ανάγκες χώρο.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Τα υλικά κατασκευής του χώρου ενσταβλισμού και ο εξοπλισμός με τα οποία μπορούν να έρθουν σε επαφή τα ζώα δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τα ζώα και πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται διεξοδικά. Οι χώροι ενσταβλισμού και τα σημεία πρόσδεσης πρέπει να κατασκευάζονται και να συντηρούνται ώστε να μην υπάρχουν αιχμές ή προεξοχές που μπορεί να τραυματίσουν τα ζώα.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Η κυκλοφορία του αέρα, τα επίπεδα σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων πρέπει να τηρούνται μέσα σε όρια τα οποία δεν είναι επιβλαβή για τα ζώα.

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Τα ζώα που εκτρέφονται μέσα σε κτίρια δεν πρέπει να βρίσκονται συνεχώς στο σκοτάδι, ούτε να εκτίθενται χωρίς διακοπή σε συνεχή τεχνητό φωτισμό. Όταν ο φυσικός φωτισμός είναι ανεπαρκής πρέπει να υπάρχει τεχνητός φωτισμός.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Ζώα που εκτρέφονται εκτός κτιρίων πρέπει να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τους θηρευτές και τους κινδύνους για την υγεία τους.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Σε περίπτωση βλάβης, αυτή πρέπει να επιδιορθώνεται αμέσως ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για να προστατεύεται η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων. Όταν η υγεία και οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων εξαρτώνται από σύστημα τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να προβλέπεται εφεδρικό σύστημα επαρκούς ανανέωσης του αέρα, ώστε σε περίπτωση βλάβης του κύριου συστήματος να διατηρείται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων και σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Σε όλα τα ζώα πρέπει να παρέχεται κατάλληλη τροφή η οποία να είναι προσαρμοσμένη στην ηλικία και το είδος τους και να ικανοποιεί τις διατροφικές τους ανάγκες. Η συχνότητα παροχής της τροφής πρέπει να είναι ανάλογη των φυσιολογικών αναγκών των ζώων. Πρέπει να υπάρχει πρόσβαση των ζώων σε επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή ικανοποίηση των αναγκών τους σε υγρά με άλλους τρόπους. Η εγκατάσταση παροχής τροφής και νερού πρέπει να σχεδιάζεται, κατασκευάζεται, τοποθετείται και συντηρείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος επιμόλυνσης της τροφής ή του νερού και να αποτρέπεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των ζώων. Δεν πρέπει να χορηγείται στα ζώα καμία άλλη ουσία εκτός από αυτές που χορηγούνται για θεραπευτικούς, προφυλακτικούς ή ζωοτεχνικούς σκοπούς, όπως ορίζονται με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

ΒΑΣΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟΥ 14

SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Απαγορεύεται η χρήση φυσικών ή τεχνητών μεθόδων εκτροφής, οι οποίες προκαλούν υπερβολική ταλαιπωρία ή βλάβη στα ζώα. Κανένα ζώο δεν πρέπει να περιορίζεται σε εκτροφείο εάν δεν είναι δυνατόν να αναμένεται ευλόγως, βάσει του γονότυπου ή του φαινότυπου του, ότι αυτό δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία ή στην καλή διαβίωσή του.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμή.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμή.
SMR 13	Οδηγία 98/58/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (Άρθρο 4)	Όλα τα ζώα επιθεωρούνται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Υπάρχει κατάλληλος σταθερός ή κινητός φωτισμός για επιθεώρηση των ζώων ανά πάσα στιγμή. Σε κάθε ζώο που φαίνεται ασθενές ή τραυματισμένο παρέχεται κατάλληλη φροντίδα χωρίς καθυστέρηση και εάν δεν αντιδρά θετικά λαμβάνεται συμβουλή από κτηνίατρο. Εάν χρειάζεται, τα ασθενή ή τραυματισμένα ζώα απομονώνονται σε κατάλληλο χώρο με στεγνή αναπνευστική στρωμή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Μέτρο 14 – Καλή Διαβίωση των ζώων - Αιγοπροβάτων

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ)

SMR/ΚΑΔ: Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης

ΤΟΜΕΑΣ	ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
Δημόσια Υγεία και υγεία των ζώων και των φυτών	Ασφάλεια Τροφίμων	ΚΑΔ 4 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1)	Άρθρα 14 και 15, άρθρο 17 παράγραφος 1(3) και άρθρα 18,19 και 20
		ΚΑΔ 5 Οδηγία 96/22/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1996, για την απαγόρευση της χρησιμοποίησης ορισμένων ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή για κερδοσκοπικούς λόγους και για την κατάργηση των οδηγιών 81/602/ΕΟΚ, 88/146/ΕΟΚ και 88/299/ΕΟΚ (ΕΕ L 125 της 23.5.1996, σ.3)	Άρθρο 3 στοιχεία α), β), δ) και ε) και άρθρα 4,5 και 7
	Ταυτοποίηση και καταγραφή των ζώων	ΚΑΔ 8 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 21/2004 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και των οδηγιών 92/102/ΕΟΚ και 64/432/ΕΟΚ(ΕΕ L 5 της 9.1.2004,σ. 8).	Άρθρα 3,4 και 5
	Ασθένειες των ζώων	ΚΑΔ 9 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών (ΕΕ L 147 της 31.5.2001, σ. 1)	Άρθρα 7,11, 12,13 και 15
Καλή μεταχείριση των ζώων	Καλή μεταχείριση των ζώων	ΚΑΔ 13 Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία (ΕΕ L 221 της 8.8.1998, σ. 23)	Άρθρο 4

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Μέτρο 14 – Καλή Διαβίωση των ζώων - Αιγοπροβάτων
ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΣΤΑΣΗΣ**

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΣΤΑΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 – 2020

Πρόεδρο Επιτροπής Ενοτάσεων
Τμήμα Γεωργίας

**Ένσταση που αφορά την αίτηση ..... του Μέτρου 14 - Καλή
Διαβίωση των ζώων**

Με βάση την επιστολή απόρριψης / έγκρισης / αναλυτική κατάσταση πληρωμής από το
Τμήμα Γεωργίας (διαγράψτε ανάλογα) που έλαβα, επιθυμώ να υποβάλω ένσταση για τα
ακόλουθα σημεία:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Παρακαλώ όπως επανεξεταστεί η αίτησή μου και γίνουν οι απαιτούμενες διορθώσεις.
Γνωρίζω ότι σε περίπτωση **ψευδούς δήλωσης** θα υποστώ τις συνέπειες του Νόμου.

Όνοματεπώνυμο: .....

Αρ. Ταυτότητας: ..... Αρ. Τηλεφώνου: .....

Διεύθυνση Διαμονής: Οδός ..... Αριθμός .....

Χωριό ..... Ταχ. Κωδ. ....

Επαρχία .....

(Σε περίπτωση εταιρείας,
σφραγίδα εταιρείας)

Ημερομηνία : ...../...../.....

Υπογραφή Αιτητή /Νόμιμου Εκπροσώπου:.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Μέτρο 14 – Καλή Διαβίωση των ζώων - Αιγοπροβάτων

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Οι κτηνοτρόφοι/εκτροφείς αιγοπροβάτων πρέπει να γνωρίζουν ότι η χρήση της τεχνικής της αξιολόγησης της σωματικής κατάστασης του ζώου μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην καλή εκτροφή, καθώς και στην ευημερία του ζώου. Η τεχνική αυτή είναι εύκολη και επιτρέπει τη γρήγορη αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης μεμονωμένων αιγοπροβάτων. Οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν, επιτρέπουν την επίτευξη υψηλών προτύπων εκτροφής και μπορεί να αποτραπούν προβλήματα κακής διαβίωσης, κακής κοινωνικής συμπεριφοράς αλλά και κακής ανάπτυξης. Η τεχνική της αξιολόγησης της σωματικής κατάστασης του ζώου επιτρέπει την αναγνώριση των ζώων που χρειάζονται ειδική φροντίδα, ώστε να μπορούν να απομονωθούν για τη χορήγηση της κατάλληλης διατροφής και διαχείρισης. Για παράδειγμα, ένα επίπεδο σωματικής κατάστασης με αξιολόγηση λιγότερο από 1,5 για πρόβαρα ή αίγες σε ένα σημαντικό αριθμό ζώων του κοπαδιού μπορούν να δείξουν ότι δεν εφαρμόζεται σωστή διαχείριση και ότι υπάρχει ανάγκη για διορθωτικές ενέργειες ούτως ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή
2. Γιατί χρησιμοποιείται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου
  - Κατά την περίοδο της οχείας (βατιάς)
  - Κατά το μέσο ή/και σε στάδιο προχωρημένης εγκυμοσύνης
  - Κατά την περίοδο της γέννας.
3. Πως γίνεται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου.
4. Πότε μπορεί να γίνεται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου
  - Κατά τον απογαλακτισμό
  - Κατά την οχεία (βατιά)
  - Κατά το μέσο της εγκυμοσύνης
  - Κατά τον τελευταίο μήνα της κύησης
5. Τροποποίηση βαθμολογίας της σωματικής κατάστασης
6. Διαχωρισμός των ζώων κατά την περίοδο του απογαλακτισμού
7. Ενιαία ή πολύδυμη κύηση – σάρωση με υπερήχους
8. Συμπέρασμα
9. Τι δεν πρέπει να ξεχνούμε
10. Περισσότερες πληροφορίες

1. Εισαγωγή

Η διατροφή είναι ίσως ο σημαντικότερος παράγοντας που επηρεάζει τον ρυθμό ανάπτυξης, τις παραγωγικές αποδόσεις και την εκδήλωση φυσιολογικών φαινομένων ενός ζώου σε όλα τα στάδια της ζωής του.

Κάθε χρόνο, πολλά αιγοπρόβαρα πεθαίνουν κατά τη διάρκεια του χειμώνα και της άνοιξης λόγω απουσίας ικανοποιητικών αποθεμάτων σωματικού βάρους για να τα στηρίξει σε αντίξοες καιρικές συνθήκες, είτε λόγω του ότι η βόσκηση δεν καλύπτει τις ανάγκες των ζώων, είτε λόγω κακής διατροφής κατά την περίοδο της εγκυμοσύνης, που ακολουθείται από την ανατροφή ενός ή περισσότερων αμνοεριφίων.

Ενώ αυτό το πρόβλημα μπορεί να αποφευχθεί, κάθε χρόνο μεγάλος αριθμός αιγοπροβάτων υποφέρουν, με άμεσο οικονομικό αντίκτυπο στους κτηνοτρόφους ή ακόμα και την ποινική δίωξη τους για πρόκληση πόνου και απουσίας ευημερίας στα ζώα που είναι υπό τη φροντίδα τους.

Για τους παραπάνω λόγους γίνεται και η συγγραφή του συγκεκριμένου εγχειριδίου, για να υπενθυμίζει στους κτηνοτρόφους, ότι μια απλή τεχνική μπορεί να συνεισφέρει στην καλή διαβίωση των ζώων, στην αύξηση των

αποδόσεων αλλά και στην καλύτερη διαχείριση της κτηνοτροφικής μονάδας. Μια προβατίνα ή αίγα με καλή σωματική κατάσταση θα είναι υγιής αλλά και παραγωγική. Η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου με γνώμονα πάντοτε την κλίμακα πέντε επιπέδων, μας δίνει μια καθαρή εικόνα στο κατά πόσο η διατροφή του ζώου που ακολουθούμε είναι ορθή και πρέπει, καθώς επίσης μας δίνει μια σαφή ένδειξη ως προς το αν η διατροφή που εφαρμόζεται ήταν και είναι η σωστή. Δίνει επίσης μια σαφή κατευθυντήρια γραμμή για τον προγραμματισμό της διατροφής τους επόμενους μήνες.

Η τεχνική αυτή συνδέει τρεις κύριους παράγοντες:

- καλών συνθηκών διαβίωσης
- καλής εκτροφής και
- καλής απόδοσης.

2. Γιατί χρησιμοποιείται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου

Η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου έχει ως στόχο να επιτύχει ισορροπημένη διατροφή η οποία να μεγιστοποιεί την παραγωγικότητα και να ελαχιστοποιεί τα προβλήματα συνθηκών διαβίωσης των αιγοπροβάτων και των αμνοεριφίων τους.

Η τεχνική αυτή έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα επωφελής, εξασφαλίζοντας ότι τα ζώα μπορούν να αντεπεξέλθουν σε αντίξοες συνθήκες κατά τον χειμώνα καθώς επίσης εντοπίζει προβατίνες/αίγες που χρειάζονται επιπλέον φαγητό (ζωοτροφή).

Έρευνες που πραγματοποιήθηκαν έχουν δείξει ότι τα αδύνατα και πολύ λεπτά ζώα (κάτω από βαθμολογία 2 σωματικής κατάστασης) αλλά και τα πολύ παχιά ζώα (πάνω από βαθμολογία 4 σωματικής κατάστασης) δεν θα αναδείξουν / εκφράσουν τις ικανότητες του ζώου για τους πιο κάτω λόγους:

- **Κατά την περίοδο της οχείας (βατιάς):**
  - ▶ Δεν έρχονται εύκολα σε οίστρο και ιδιαίτερα με την πρώτη εμφάνιση/επαφή των κριαριών.
  - ▶ Έχουν ακανόνιστες περιόδους οίστρου και μικρότερη διάρκεια ωοθυλακιορρηξίας αλλά και μειωμένη πολυδυμία.
  - ▶ Μπορεί να παραμείνουν άγονα (άτροφα) ή να απορροφήσουν το έμβρυο.
- **Κατά το μέσο ή/και σε στάδιο προχωρημένης εγκυμοσύνης**
  - ▶ Είναι πιο επιρρεπή σε ασθένειες (τοξιναιμία εγκυμοσύνης).
  - ▶ Είναι πιο πιθανό να πεθάνουν, ιδιαίτερα όταν κάνει βαρύ χειμώνα.
  - ▶ Είναι πιο ευάλωτα και μπορεί να υπάρξει και κολπική πρόπτωση, ιδιαίτερα στα παχιά ζώα.
- **Κατά την περίοδο της γέννας**
  - ▶ Μπορεί να έχουν προβλήματα και δυσκολία στη γέννα (δυστοκία).
  - ▶ Γεννούν λιγότερα (σε περιπτώσεις πολυδυμίας) και αδύναμα ζώα με αποτέλεσμα περισσότερες απώλειες.
  - ▶ Έχουν πάρα πολύ φτωχό πρωτόγαλα και μετέπειτα μικρότερη γαλακτοπαραγωγή.

Το σωρευτικό αποτέλεσμα είναι ως εξής:

- περισσότερα άγονα ζώα (άτροφες),
- χαμηλότερα και μειωμένα ποσοστά γέννας,
- αυξημένα ποσοστά θνησιμότητας των προβατινών/αιγών,
- παρατεταμένη περίοδος μεταξύ γέννας και επόμενης οχείας ενώ έπρεπε να ήταν μικρότερη.

Όλα αυτά συνεισφέρουν στην κακή διαβίωση των ζώων αλλά και στα μειωμένα εισοδήματα των κτηνοτρόφων.

3. Πώς γίνεται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου

- Η σωματική κατάσταση του ζώου πραγματοποιείται αγγίζοντας το ζώο γύρω και πάνω στην πλάτη στην περιοχή πάνω και μπροστά από το πισινό πόδι όπου βρίσκεται το τελευταίο πλευρό.
- Χρησιμοποιώντας τα δάκτυλα, πρώτα νιώθουμε την αιχμή του κοκκάλου της σπονδυλικής στήλης καθώς και το πόσο στρογγυλή είναι. Κατά δεύτερον, αισθανόμαστε και αξιολογούμε την εξέχουσα θέση και το βαθμό κάλυψης πάνω από τη σπονδυλική στήλη. Αφού νιώσουμε το ποσοστό λίπους και μυϊκού ιστού κάτω από τα κόκκαλα, αξιολογούμε την σωματική κατάσταση. Τέλος, αξιολογούμε το μυϊκό ιστό (μάτι του παιδιού) και το λιπώδη ιστό που το καλύπτει πιέζοντας τα δάκτυλα του χεριού μας μεταξύ της περιοχής οριζόντια και κάθετα των πλευρών.
- Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις αξιολογήσεις, είναι σύνηθες να βαθμολογούμε όλα τα ζώα σε μια κλίμακα από 0-5, χρησιμοποιώντας μισό σκορ ως ενδιάμεσο σημείο κατά μήκος της κλίμακας (0 - 0.5 - 1- 1.5 - 2 - 2.5 - 3 - 3.5 - 4 - 4.5 - 5).

Επίπεδο 0 (βαθμολογία 0):

Αυτό το επίπεδο σπάνια χρησιμοποιείται αφού αφορά μόνο προβατίνες/αίγες οι οποίες είναι εξαιρετικά αδύνατες (υποσιτισμένες) και σε σημείο πριν το θάνατο. Δεν είναι δυνατόν να αισθανόμαστε μυϊκό ή λιπώδη ιστό μεταξύ του δέρματος και των οστών.

Επίπεδο 1 (βαθμολογία 1):

Στο επίπεδο αυτής της κλίμακας ανήκουν ζώα που είναι υπερβολικά αδύνατα (κατάσταση απίσχνασης) με καθόλου ραχιαίο λίπος. Τα κάθετα και οριζόντια πλευρά στο ζώο είναι εμφανή και ευκρινή. Τα δάκτυλα μπορούν να ωθηθούν εύκολα κάτω από τα οριζόντια πλευρά (παιίδες) και κάθε κόκκαλο και εξόγκωμα μπορεί να γίνει αισθητό. Το φιλέτο μυών είναι λεπτό και χωρίς στρώμα λίπους. Τα ζώα αυτά χρειάζονται αύξηση του μυϊκού αλλά και του λιπώδους ιστού έτσι ώστε να διατηρήσουν την παραγωγικότητα τους και συγκεκριμένα τις υψηλές απαιτήσεις του οργανισμού για διατήρηση της γαλακτοπαραγωγής και την ανάπτυξη των νεογνών τους. Ζώα τα οποία αξιολογούνται στο πρώτο επίπεδο μετά τον απογαλακτισμό έχουν μεγάλες πιθανότητες να μην παράγουν γάλα ή να μην εκδηλώσουν οίστρο ή/και να εκδηλώνουν οίστρο καθυστερημένα. Επίσης, υπάρχει ο κίνδυνος ζώα, τα οποία αξιολογούνται στο επίπεδο 1, λόγω αυξημένων αναγκών κατά το τελευταίο στάδιο της εγκυμοσύνης αλλά και το πρώτο στάδιο μετά τον τοκετό, να υποβαθμιστούν στο επίπεδο 0, με άμεσο αντίκτυπο στην υγεία του ζώου.

Επίπεδο 2 (βαθμολογία 2):

Στο δεύτερο επίπεδο τα ζώα είναι μερικώς αδύνατα. Τα κάθετα πλευρά (παιίδες) είναι εμφανή αλλά ομαλά, τα πλευρά όταν τα επεξεργαζόμαστε είναι αισθητά μόνο στις ραβδώσεις. Τα πλευρά είναι λεία και στρογγυλεμένα, αλλά είναι ακόμα δυνατό να πιέσουμε τα δάκτυλα μας μέσα τους. Η μυϊκή οσφυϊκή χώρα είναι μέτρια με βάθος αλλά με μικρή κατάσταση παχύνσεως. Τα ζώα αυτά χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή ως προς την πρόσληψη πρόσθετης τροφής ιδιαίτερα πριν από τον τοκετό ώστε να μην αδυνατήσουν και να μπορούν να διατηρήσουν την παραγωγική τους ικανότητα.

Επίπεδο 3 (βαθμολογία 3):

Το τρίτο επίπεδο αποτελεί το ιδανικό επίπεδο που μπορεί να αξιολογηθεί ένα ζώο σε όλα τα παραγωγικά στάδια. Η διατήρηση των ζώων σε αυτό το επίπεδο επιτυγχάνεται από τη στενή παρακολούθηση του σωματικού βάρους του ζώου και από την καλή ποιότητα και την ορθή ποσότητα του σιτηρεσίου που του χορηγείται. Είναι το ιδανικό επίπεδο θρεπτικής κατάστασης που επιθυμεί ο κάθε κτηνοτρόφος. Τα κάθετα πλευρά (παιίδες) είναι λεία και στρογγυλεμένα. Το οστά γίνονται αισθητά μόνο με άσκηση πίεσης. Τα οριζόντια πλευρά (παιίδες) είναι επίσης ομαλά και καλά καλυμμένα. Πρέπει να εξασκήσουμε αρκετή πίεση με τα δάκτυλα για να βρούμε τα άκρα. Η μυϊκή οσφυϊκή χώρα είναι πλήρης, με μια μέτρια κατάσταση παχύνσεως.

Επίπεδο 4 (βαθμολογία 4):

Στο τέταρτο επίπεδο τα άκρα δεν μπορούν να γίνουν αισθητά. Τα ζώα είναι μερικώς ευτραφή, οι οριζόντιες γραμμές του ραχιαίου δεν μπορούν να γίνουν αισθητές και οι μύες της οσφυϊκής χώρας είναι πλήρης και έχουν παχιά επικάλυψη ραχιαίου λίπους. Στα ζώα αυτά χρειάζεται μερική και σταδιακή μείωση της προσληφθείσας τροφής και ιδιαίτερα από το μέσο της κύησης και μετά. Η υπέρβαση των διαιτητικών απαιτήσεων των ζώων με τη χορήγηση περισσότερου μίγματος συμπυκνωμένης ζωοτροφής, έχει ως αποτέλεσμα την πιθανή αύξηση του σωματικού βάρους και την σπατάλη ζωοτροφής καθώς επίσης και την αύξηση της παραγωγής κοπράνων.

Επίπεδο 5 (βαθμολογία 5):

Τα ζώα που αξιολογούνται στο πέμπτο επίπεδο είναι παχύσαρκα, με αυξημένα επίπεδα σωματικού λίπους. Απαιτείται άμεση και δραστική μείωση της χορηγηθείσας ποσότητας του μίγματος και ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της κύησης, με ποσότητα τροφής υπολογισμένη αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών συντήρησης. Τα ζώα σε κατάσταση γαλουχίας σε αυτό το επίπεδο τρώνε λιγότερο και έχουν αισθητά μειωμένη γαλακτοπαραγωγή. Τα κάθετα πλευρά (παϊδες) δεν μπορούν να ανιχνευθούν, ούτε ακόμη και με την πίεση, και το λίπος σχηματίζει ραγάδες. Οι μύες της οσφυϊκής χώρας είναι πλήρης και επενδυμένοι με πολύ παχύ λίπος.

4. Πότε μπορεί να γίνεται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου

Η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου μπορεί να χρησιμοποιηθεί:

- ▶ Κατά τον απογαλακτισμό
- ▶ Κατά την οχεία (βατιά)
- ▶ Κατά τα μέσα της εγκυμοσύνης
- ▶ Κατά τον τελευταίο μήνα της κύησης.

Στις αιγοπροβατοτροφικές μονάδες των οποίων οι αρχηγοί / κάτοχοι / διαχειριστές συμμετέχουν στη δράση Β. «Διατήρηση σωματικής κατάστασης και μείωση ευνουχισμών» του Μέτρου 14 «Καλή διαβίωση των ζώων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 θα πρέπει να γίνεται αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης όλων των θηλυκών ζώων αναπαραγωγής στην μονάδα τουλάχιστον 6-8 εβδομάδες πριν από την αναπαραγωγική περίοδο (οχεία/βατιά) και τουλάχιστον 6-8 εβδομάδες πριν τον τοκετό (γέννα). Ταυτόχρονα, θα πρέπει να τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις συμμετοχής και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από την συμμετοχή στο Μέτρο 14 όπως η διατήρηση της σωματικής κατάστασης τουλάχιστον στο 95% των ζώων μεταξύ 1.5 - 4.0 στις δυο πιο πάνω περιόδους του βιολογικού κύκλου των αιγοπροβάτων (αναπαραγωγή και τοκετό) και διατήρηση τουλάχιστον του 60% του δείγματος μεταξύ των συνιστώμενων ορίων που περιγράφονται στον πίνακα 1.

• Κατά τον Απογαλακτισμό

Ο καθορισμός της σωματικής κατάστασης κατά τον απογαλακτισμό είναι ζωτικής σημασίας. Η εξακρίβωση σε αυτό το στάδιο της σωματικής κατάστασης του ζώου μας δίνει την δυνατότητα να ετοιμάσουμε τα ζώα για την επόμενη αναπαραγωγική περίοδο. Είναι πολύ σημαντικό να αναφέρουμε πόσο σημαντική είναι η καλή σωματική κατάσταση για τα ζώα της εκμετάλλευσής μας. Τα ζώα τα οποία βρίσκονται σε πολύ κακή κατάσταση πιθανόν να μην επιβιώσουν τον χειμώνα και αν τα καταφέρουν θα είναι συνεχώς σε απαράδεκτα κακή κατάσταση. Ίσως είναι και η πλέον απαιτητική περίοδος από όλες τις παραγωγικές φάσεις, για ενέργεια και θρεπτικά συστατικά. Για να διατηρηθεί αυτή η ευαίσθητη ισορροπία πρέπει τα ζώα μας να σιτίζονται κατά βούληση αλλά με ημερήσιο έλεγχο κατανάλωσης της τροφής, ώστε να μην γίνεται οποιαδήποτε σπατάλη. Αυτό φαίνεται να συμβάλλει στη μείωση της καταπόνησης του απογαλακτισμού και τη φυσιολογική μετάβαση του ζώου στο επόμενο στάδιο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα θηλυκά πρώτου τοκετού (πρωτάρες). Αυτά τα ζώα δεν έχουν

αποκτήσει ακόμα το σωματικό βάρος ενός ώριμου ζώου, δηλαδή συνεχίζουν να αναπτύσσονται και να παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες σε θρεπτικά συστατικά.

- **Κατά την οχεία (βατιά)**

Κατά την παραγωγική περίοδο του ζώου, η δεύτερη φορά που χρησιμοποιείται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης είναι κατά την περίοδο της οχείας (βατιάς). Για την διατήρηση της υψηλής γαλακτοπαραγωγής θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η ύπαρξη των μη παραγωγικών ημερών. Ίσως η καλύτερη προσέγγιση στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου είναι η δημιουργία συνθηκών που θα οδηγήσουν εκδήλωση οίστρου. Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε σε αυτό το στάδιο ότι η σωματική κατάσταση του ζώου κατά το ζευγάρωμα μπορεί να επηρεάσει τον αριθμό των αμνοεριφίων που θα γεννηθούν (πολυδυμία). Αυτό δίνει την ευκαιρία στον κτηνοτρόφο να ελέγξει και να δει ότι οι στόχοι που έχει θέσει έχουν επιτευχθεί και βοηθά επίσης τον κτηνοτρόφο να προγραμματίσει για το πρώτο στάδιο εγκυμοσύνης.

- **Κατά το μέσο της εγκυμοσύνης**

Η τρίτη φορά που χρησιμοποιείται η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου είναι κατά το μέσο της εγκυμοσύνης. Μας δίνει ακόμη χρόνο για να βελτιώσουμε το επίπεδο διατροφής του κοπαδιού, λαμβάνοντας υπόψη και την πιθανή αποτυχία της οχείας, ή και για να βελτιώσουμε τη σωματική κατάσταση πριν να φθάσουμε στο τελικό στάδιο εγκυμοσύνης που είναι η πιο αγχωτική περίοδος.

- **Κατά τον τελευταίο μήνα της κύησης**

Στην περίπτωση αυτή η αξιολόγηση της σωματικής κατάστασης μπορεί και πρέπει να πραγματοποιηθεί ήσυχα και αθόρυβα την ίδια στιγμή που εμβολιάζουμε τα ζώα. Οποιαδήποτε ζώα αναγνωρίζονται σαν λεπτά πρέπει να χωρίζονται και να χορηγείται περισσότερη τροφή. Με βάση το ρυθμό της εμβρυϊκής ανάπτυξης, ο τελευταίος μήνας αποτελεί την περίοδο που το έμβρυο αποκτά το μέγιστο βάρος του και ολοκληρώνεται η ανάπτυξη του. Οι απαιτήσεις σε θρεπτικά συστατικά μετατοπίζεται από την μητέρα (ανάγκες συντήρησης ή/και ανάπτυξης εάν πρόκειται για νεαρή μητέρα) προς τα αναπτυσσόμενα έμβρυα. Η μητέρες που διανύουν την περίοδο αυτή θα πρέπει να βρίσκονται τουλάχιστον στο τρίτο ή ακόμα και στο τέταρτο επίπεδο. Ζώα που αξιολογούνται σε χαμηλότερα επίπεδα (πρώτο ή δεύτερο) θα πρέπει να λαμβάνουν μεγαλύτερη ποσότητα τροφής. Μητέρες που χαρακτηρίζονται υπέρβαρες θα πρέπει να σιτίζονται με διαιτολόγιο συντήρησης.

Πίνακας 1: Βαθμολογία σωματικής κατάστασης

Στάδιο βιολογικού κύκλου αιγοπροβάτων	Βαθμολογία Σωματικής Κατάστασης
Αναπαραγωγή	2.5 - 3.5
Τοκετός	2.0 - 3.0

Είναι πολύ δύσκολο να γενικολογούμε για τη διαχείριση των κοπαδιών. Υπάρχουν κοπάδια όπου την περίοδο του χειμώνα ενσταβλίζονται και γεννούν μέσα σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους και υπάρχουν κοπάδια τα οποία γεννούν έξω. Ορισμένοι κτηνοτρόφοι μπορούν και ταΐζουν τα ζώα τους με την παροχή συμπληρωματικού σιτηρεσίου ενώ ορισμένοι δεν το κάνουν. Όμως τα ακόλουθα σημεία πρέπει να ληφθούν υπόψη:

Οι προβατίνες/αίγες στα ορεινά δεν πρέπει να επιστρέφουν στα βουνά για βόσκηση ιδιαίτερα όταν η σωματική κατάσταση τους είναι σε επίπεδο λιγότερο από 2 κατά την έναρξη του χειμώνα. Η κατάσταση τους είναι απίθανο να βελτιωθεί όταν εδραιώνονται τα καιρικά φαινόμενα του χειμώνα και όταν έχουν ανεπαρκή αποθεματικά για να επιβιώσουν το χειμώνα και να γεννήσουν ένα βιώσιμο αμνοερίφιο. Οι απώλειες ζώων είναι πολύ πιθανές. Η κακοδιαχείριση των αιγοπροβάτων με αυτόν τον τρόπο είναι απαράδεκτη.

Τα αιγοπρόβατα που έχουν βαθμολογηθεί με 2 στα μέσα της εγκυμοσύνης πρέπει να έχουν στην διάθεση τους επαρκή βοσκή ή συμπληρωματική ζωοτροφή για να διατηρήσουν την σωματική τους κατάσταση για το υπόλοιπο της εγκυμοσύνης. Σε άλλη περίπτωση θα υπάρχουν φαινόμενα αδύναμων ζώων, αδύνατα αμνοερίφια και πιθανή τοξιναιμία της εγκυμοσύνης.

5. Τροποποίηση Βαθμολογίας της σωματικής κατάστασης

Η σωματική κατάσταση δεν μπορεί να αλλοιωθεί γρήγορα. Παίρνει περίπου 8 με 10 εβδομάδες για αύξηση της κατά μια μονάδα. Η καλύτερη περίπτωση για να προσπαθήσουμε να το πετύχουμε αυτό είναι μετά τον απογαλακτισμό η το αργότερο 8 εβδομάδες πριν την οχεία.

Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ρύθμισης της σωματικής κατάστασης γίνεται με την κατάλληλη βοσκή κατά την κατάλληλη εποχή σε συνδυασμό με κατάλληλη συμπληρωματική ζωοτροφή, η οποία θα καλύπτει πλήρως τις ανάγκες του ζώου.

6. Διαχωρισμός των ζώων κατά την περίοδο απογαλακτισμού

Περιστασιακά και ειδικά κατά τις περιόδους ξηρασίας (ειδικά το καλοκαίρι αλλά και το φθινόπωρο), μπορεί να είναι αναγκαίο να χορηγήσουμε επιπρόσθετα, συμπυκνωμένη ζωοτροφή, σανό η ενσίρωμα μικρών σιτηρών, αραβοσίτου κλπ.

Χορηγώντας περισσότερη συμπυκνωμένη ζωοτροφή πάνω από 0.5 kg ανά ζώο ανά ημέρα πιθανόν να προκαλέσει τα ζώα να τρώνε λιγότερο χορτάρι.

7. Ενιαία ή πολύδυμη κύηση – σάρωση με υπερήχους

Υπάρχει λιγότερη ζήτηση από τα αποθέματα σωματικού βάρους ενός ζώου όταν κυοφορεί μονά παρά όταν ένα ζώο κυοφορεί δίδυμα ή τρίδυμα. Όπου υπάρχει ανάγκη, είναι καλύτερα να δίνεται περισσότερο φαγητό στα ζώα που κυοφορούν περισσότερα από ένα.

Η σάρωση με υπερήχους κατά την περίοδο της μέσης εγκυμοσύνης παρέχει την δυνατότητα στον κτηνοτρόφο να χωρίσει το κοπάδι σε ομάδες και να ταΐσει ανάλογα. Η υπερβολική σίτιση των ζώων που κυοφορούν ένα και υποσιτισμό των ζώων που κυοφορούν 2 η τρία πρέπει να αποφεύγεται. Όπου η σάρωση με υπέρηχους δεν είναι διαθέσιμη η βαθμολόγηση της σωματικής κατάστασης του ζώου είναι περισσότερο σημαντική για να μπορέσουμε να αναγνωρίσουμε τα ζώα τα οποία είναι αδύνατα από τις πολλαπλές εγκυμοσύνες.

8. Συμπέρασμα

Η Βαθμολόγηση της Σωματικής κατάστασης ενός ζώου είναι μια απλή, γρήγορη και εύκολη τεχνική που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα αιγοπρόβατα. Οι πληροφορίες που έχουν αποκτηθεί μέχρι σήμερα είναι πολύ χρήσιμες και βοηθητικές για τη διαχείριση των αιγοπροβάτων. Επιτρέπουν να επιτευχθούν υψηλά πρότυπα εκτροφής και μπορούν να αποτρέψουν σημαντικά προβλήματα όσον αφορά την ευημερία των αιγοπροβάτων

9. Τι δεν πρέπει να ξεχνούμε

Πρέπει να μην ξεχνούμε ότι συνήθως τα ζώα τα οποία είναι λεπτά κατά την περίοδο απογαλακτισμού είναι συνήθως τα μεγάλα σε ηλικία καθώς και τα ζώα τα οποία έχουν γεννήσει για πρώτη φορά. Αυτά τα ζώα συνήθως χρειάζονται περισσότερη και καλής ποιότητας ζωοτροφή.

Είναι σημαντικό να τηρούνται οι ανάλογοι κώδικες για την ευημερία των αιγοπροβάτων

Είναι απαραίτητο και μη αποδεκτό να αγνοούμε τα λεπτά ή αδύναμα ζώα στο κοπάδι. Είναι ευθύνη όλων μας να λάβουμε όλα τα πρακτικά μέσα για να διαβεβαιώσουμε και να διατηρήσουμε τη σωματική κατάσταση όλων των ζώων στο κοπάδι.

10. Περισσότερες Πληροφορίες

Σε περίπτωση που χρειάζεστε περισσότερες πληροφορίες οι διευκρινίσεις καθώς και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, παρακαλώ όπως επικοινωνήσετε με τον Κλάδο Ζωϊκής Παραγωγής και Διατροφής Ζώων ή τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας τα οποία είναι πάντοτε στη διάθεσή σας.